

Projekt

z dnia .....

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA**

z dnia ..... 2019 r.

w sprawie „Planu działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP)”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 i 12a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP)” dla Wrocławia stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Wrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący

Rady Miejskiej Wrocławia

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla miasta Wrocławia

---

SECAP

Opracowano na podstawie umowy nr 03/2017/BPK-DSE z dnia 23.11.2017 r.

Opracowanie

mgr Tomasz Pawelec

FUTURBIS Tomasz Pawelec

ul. Koszykarska 31/127

30-717 Kraków

NIP: 6792812419, REGON: 365153181

www.futurbis.eu

Współpraca:

Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu

Departament Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Miejskiego Wrocławia

1	Wprowadzenie	5
1.1	Kontekst międzynarodowy	5
1.2	Kontekst lokalny	6
2	Strategia	7
2.1	Wizja	7
2.2	Zobowiązania	7
2.2.1	Cele w zakresie redukcji emisji GHG	8
2.2.2	Cele w zakresie adaptacji do zmian klimatu	9
2.3	Koordinacja i struktury odpowiedzialne	9
2.3.1	Nadzór i koordynacja	9
2.3.2	Zasoby ludzkie	10
2.4	Współpraca z interesariuszami	10
2.5	Budżet	10
2.6	Proces monitoringu planu	11
2.7	Ocena opcji adaptacji do zmian klimatu	11
2.8	Strategia na wypadek ekstremalnych zdarzeń klimatycznych	12
3	Inwentaryzacja emisji	13
3.1	Tabele inwentaryzacji emisji	15
3.2	Podsumowanie inwentaryzacji emisji	20
3.3	Analiza możliwości redukcji emisji	22
3.3.1	Scenariusz kontynuacji obecnych trendów (<i>business as usual</i> - BAU)	22
3.3.2	Scenariusz bieżącej polityki (<i>current policy scenario</i> - CPS)	23
3.3.3	Scenariusz przyszłej polityki (<i>future policy scenario</i> - FPS)	23
3.3.4	Podsumowanie scenariuszy emisji	23
4	Działania dotyczące redukcji emisji	28
4.1	Planowane działania	28
4.1.1	Plan działań do 2020 roku	28
4.1.2	Plan działań do 2030 roku	29
4.2	Zestawienie działań	31
5	Ocena przystosowania do zmian klimatu	35
6	Ryzyka i podatność na skutki zmian klimatu	37
6.1	Zagrożenia	37
6.1.1	Temperatura	37

6.1.2	Opady i susze.....	37
6.1.3	Powódzie.....	37
6.1.4	Wiatr i burze	38
6.1.5	Zanieczyszczenie powietrza	38
6.2	Podatność	39
6.2.1	Podatność społeczno-ekonomiczna	39
6.2.2	Podatność fizyczna i środowiskowa	39
6.3	Wpływ zmian klimatu na funkcjonowanie miasta	40
7	Podsumowanie	42

*„Stworzenie bardziej zrównoważonych,
atrakcyjnych, przyjaznych do życia,
odpornych na zmianę klimatu
i wydajnych energetycznie obszarów
jest naszym wspólnym obowiązkiem”*

Deklaracja Porozumienia Burmistrzów na rzecz Klimatu i Energii

1 WPROWADZENIE

W dniu 20 października 2016 r. Rada Miasta Wrocławia poprzez uchwałę nr XXXI/637/16 wyraziła zgodę na przystąpienie Wrocławia do „Porozumienia Burmistrzów na rzecz klimatu i energii”. Jest to rezultatem realizacji długoterminowej strategii miasta w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony klimatu - Wrocław jest członkiem:

- Compact of Mayors - porozumienia zainicjowanego przez Michaela R. Bloomberg, Specjalnego Wysłannika Sekretarza Generalnego ONZ ds. Miast i Zmian Klimatycznych;
- rejestru NAZCA (UNFCCC Non-State Actor Zone for Climate Action);
- ICLEI - sieci ponad 1500 miast i regionów z całego świata.

Wrocław sukcesywnie stara się uzyskać tytuł Zielonej Stolicy Europy. Konsekwencją tych działań jest opracowanie Planu działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla Wrocławia (SECAP). Plan ten ma mocne uzasadnienie w kontekście działań międzynarodowych i lokalnych.

1.1 KONTEKST MIĘDZYNARODOWY¹

Międzynarodowe uwarunkowania, dla opracowania SECAP są następujące:

- w swoim piątym sprawozdaniu oceniającym Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) ponownie zapewnił, że zmiana klimatu jest zjawiskiem realnym oraz że działalność człowieka nadal wywiera wpływ na klimat Ziemi;
- jak wynika z ustaleń IPCC, łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej to uzupełniające się podejścia, które zmniejszają zagrożenia związane z negatywnymi skutkami zmiany klimatu w różnych perspektywach czasowych;
- zgodnie z Ramową konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmiany klimatu (UNFCCC) rządy krajowe uzgodniły wspólny cel utrzymania średniego poziomu globalnego ocieplenia dużo poniżej 2 °C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej;
- w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych Rio+20 rządy krajowe wypracowały zestaw celów zrównoważonego rozwoju, gdzie cel nr 7 zobowiązuje społeczność międzynarodową do „zapewnienia przystępnych cenowo, niezawodnych, zrównoważonych i nowoczesnych dostaw energii dla wszystkich”, cel nr 11 - do „zadbania o to, by miasta i osady ludzkie sprzyjały włączeniu społecznemu, były bezpieczne, odporne i zrównoważone”, a cel nr 13 - do „pilnego podjęcia działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i jej skutków”;
- inicjatywa „Zrównoważona energia dla wszystkich”, zapoczątkowana przez Sekretarza Generalnego ONZ w 2011 r., skupia się na osiągnięciu do roku 2030 następujących trzech wzajemnie powiązanych celów: „zapewnienia powszechnego dostępu do nowoczesnych usług energetycznych”, „podwojenia globalnego wskaźnika poprawy efektywności energetycznej”, „podwojenia udziału odnawialnej energii w globalnym koszyku energetycznym”;

¹ Na podstawie deklaracji Porozumienia burmistrzów na rzecz klimatu i energii

- w 2008 r. Komisja Europejska (KE) zainicjowała Porozumienie Burmistrzów jako kluczowe działanie w ramach strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu (KE, 2013), a w 2014 r. inicjatywę Mayors Adapt, w celu zaangażowania lokalnych władz w działania na rzecz odpowiednio łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz wparcia takich działań;
- od początku jego istnienia Porozumienie Burmistrzów uważa się za kluczowy instrument UE, który wyraźnie uznano w strategii na rzecz unii energetycznej (KE, 2015) i europejskiej strategii bezpieczeństwa energetycznego (KE, 2014), służący przyspieszeniu transformacji sektora energetycznego i poprawie bezpieczeństwa dostaw energii;
- w październiku 2014 r. UE przyjęła ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 ustanawiające nowe cele związane z klimatem i energią: redukcję emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40 %, udział energii ze źródeł odnawialnych w energii zużywanej w UE wynoszący co najmniej 27 %, oszczędność energii na poziomie co najmniej 27 %;
- w 2011 r. Komisja Europejska przyjęła „Plan działania prowadzący do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r.”, którego celem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w UE o 80-95 % do roku 2050 w porównaniu z rokiem 1990 - inicjatywa ta została też z zadowoleniem przyjęta przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej;

1.2 KONTEKST LOKALNY

SECAP bazuje na istniejących dokumentach strategicznych i planistycznych miasta oraz dokumentach, które są obecnie w zaawansowanej fazie opracowania²:

- Strategia Wrocław 2030 stawia na zrównoważony rozwój - ekonomia, sprawy społeczne i środowisko mają być traktowane równorzędnie, co ma wyraz w celu strategii „wzmacnianie solidarności i kreatywności, podnoszenie jakości życia na terenie całego miasta oraz poprawa pozycji Wrocławia w sieciach globalnych - m.in. poprzez działania na rzecz osiągnięcia statusu jednej z zielonych stolic Europy”;
- Nowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznacza ramy realizacji polityki zrównoważonego rozwoju w przestrzeni miejskiej - kluczowe polityki Studium poza podnoszeniem jakości przestrzeni miejskiej koncentrują się również na poprawie stanu środowiska i adaptacji do zmian klimatu;
- Plan gospodarki niskoemisyjnej, przyjęty przez Radę Miasta w październiku 2015 roku, wyznacza długoterminowe i krótkoterminowe cele dla miasta w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych (cel 20% redukcji emisji CO₂ do roku 2020) oraz wzrostu efektywności energetycznej i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;

² Pozostałe istotne dokumenty w kontekście łagodzenia skutków zmian klimatu i adaptacji to: Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Wrocław, Program ochrony środowiska dla miasta Wrocławia na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025, Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Wrocławia na lata 2016 - 2022, Wrocławska Polityka Mobilności, Polityka rowerowa Wrocławia, Zasady polityki ekologicznej Wrocławia.

- Miejski plan adaptacji, który powstaje w latach 2017-2018, w ramach projektu „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców”, będzie wyznaczać cele i określać działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu dla Wrocławia;

SECAP jest rozwinięciem założeń, celów i kierunków działań wyznaczonych przez te dokumenty.

2 STRATEGIA

2.1 WIZJA

Nowa Strategia Wrocław 2030 definiuje nową misję miasta „Wrocław miastem mądrym, pięknym, zasobnym - miastem, które jednoczy i inspiruje”. Natomiast wizję jako „Zrównoważony rozwój oparty na wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych mieszkańców oraz kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości”.

W tę wizję doskonale wpisuje się realizacja celów Porozumienia Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii, które realizują tę wizję w zakresie zrównoważonego rozwoju i wysokiej jakości życia, poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych oraz adaptację do zmian klimatu w priorytetowych sektorach budownictwa, transportu i produkcji energii.

W związku z tym przyjęto następującą wizję służącą realizacji polityki ochrony klimatu:

Wrocław to miasto świadome, odpowiedzialne i gotowe na wyzwania przyszłości, wynikające ze zmian klimatu, które chroni i rozwija swój kapitał przyrodniczy oraz zapewnia bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy.

2.2 ZOBOWIĄZANIA

Przystępując do Porozumienia Wrocław podjął zobowiązania:

- zmniejszenia emisji CO₂ (oraz innych gazów cieplarnianych) z obszaru Wrocławia o co najmniej 40% do roku 2030, głównie przez poprawę efektywności energetycznej i większe wykorzystanie źródeł energii odnawialnej;
- zwiększenia odporności Wrocławia na zmiany klimatu przez przystosowanie się do jej negatywnych skutków;

Zgodnie z wytycznymi Porozumienia cele w zakresie redukcji emisji odniesione są do roku bazowego, za który wybrano rok 1990 (zgodnie z celami redukcji emisji GHG na poziomie UE)³.

---

³ Rok 1990 jest rokiem bazowym wybranym na potrzeby Planu gospodarki niskoemisyjnej - pełne uzasadnienie wyboru roku bazowego przedstawiono w PGN.

2.2.1 Cele w zakresie redukcji emisji GHG

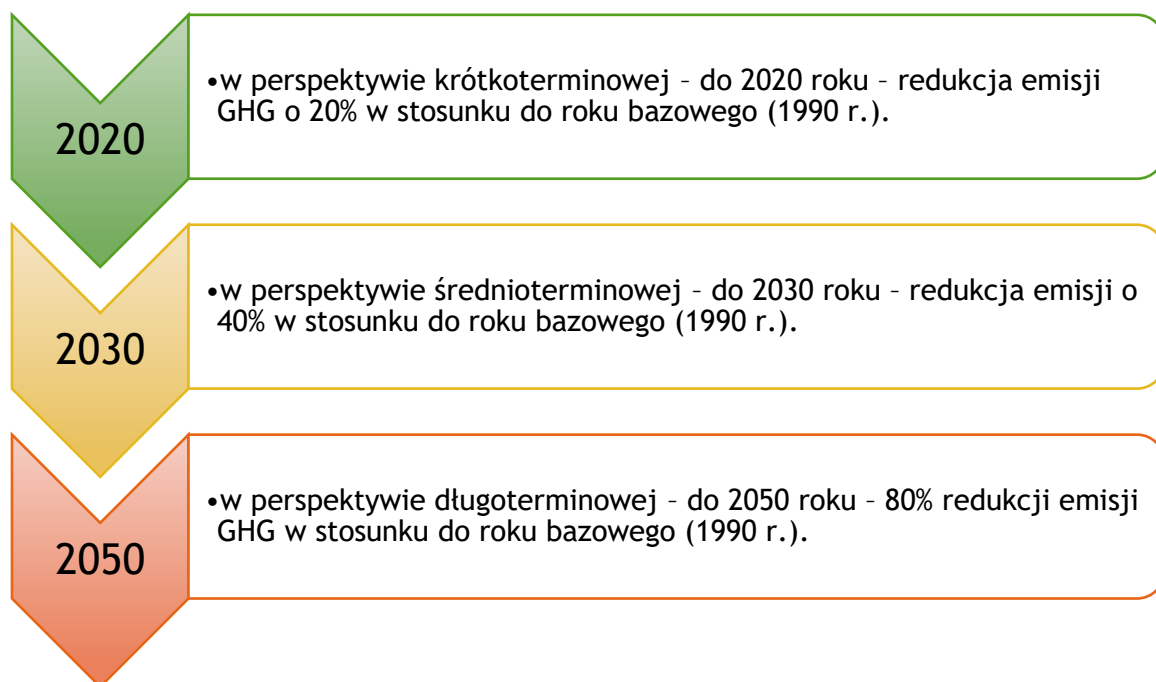
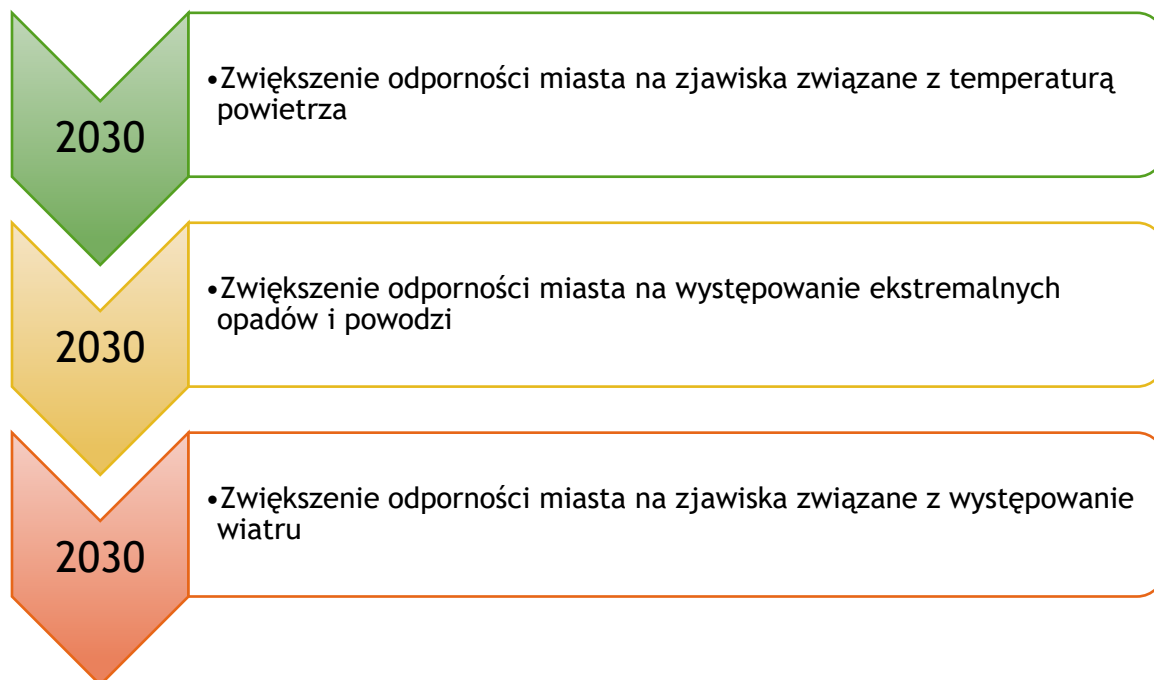

Tabela 1. Cele redukcji emisji gazów cieplarnianych dla Wrocławia

Horyzont czasowy	Cel redukcji	Wymagana wielkość redukcji emisji CO ₂ e
2020	20%	929 828 Mg
2030	40%	1 859 656 Mg

2.2.2 Cele w zakresie adaptacji do zmian klimatu

2.3 KOORDYNACJA I STRUKTURY ODPOWIEDZIALNE

W celu realizacji ambitnej polityki zrównoważonego rozwoju Wrocławia określonej w Strategii Wrocław 2030 oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia we Wrocławskim Urzędzie Miejskim utworzono pierwszy w Polsce Departament Zrównoważonego Rozwoju.

Departament formalnie, w momencie powstawania podzielony był na dwie jednostki: Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu zajmujące się sprawami dotyczącymi utrzymania zieleni miejskiej, poprawą jakości powietrza, klimatu i przyrody oraz edukacją ekologiczną oraz Biuro Zrównoważonej Mobilności. Obecnie Departament składa się z 3 jednostek: Biura Ochrony Przyrody i Klimatu, Biura Wody i Energii oraz Wydziału Środowiska i Rolnictwa.

2.3.1 Nadzór i koordynacja

Nadzór nad realizacją Planu oraz koordynację działań w nim ujętych, a także monitoring realizacji celu sprawuje Urząd Miejski Wrocławia. Urząd jest ponadto odpowiedzialny za realizację zadań miejskich. Każdy z interesariuszy zewnętrznych odpowiada za wdrożenie i wykonanie zadań przez siebie zgłoszonych. Dyrektor Biura Ochrony Przyrody i Klimatu (w ramach Departamentu Zrównoważonego Rozwoju) jest koordynatorem SECAP. Departament jest odpowiednią merytorycznie jednostką do realizacji SECAP, gdyż został on powołany do koordynowania miejskich zadań o charakterze projektowym, programowym lub strategicznym w zgodzie z ideą zrównoważonego rozwoju.

Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu, będzie ściśle współpracować z jednostkami merytorycznymi z innych departamentów, w szczególności z Departamentem Infrastruktury i Gospodarki oraz Departamentem Edukacji. Dodatkowo dział będzie współpracować z interesariuszami zewnętrznymi.

2.3.2 Zasoby ludzkie

Opracowanie i realizacja SECAP wykonywane będzie głównie własnymi zasobami ludzkimi w Biurze Ochrony Przyrody i Klimatu. Biuro dysponuje odpowiednimi zasobami ludzkimi do opracowania i wdrażania tego typu polityk i strategii.

W miarę potrzeb do opracowania i realizacji SECAP angażowani będą zewnętrzni konsultanci oraz interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni.

2.4 WSPÓŁPRACA Z INTERESARIUSZAMI

Wrocław stawia na szeroką partycypację społeczną w tworzeniu dokumentów strategicznych. SECAP bazuje na rezultatach wcześniejszych prac związanych z opracowaniem Planu gospodarki niskoemisyjnej (lata 2014-2015) oraz Miejskiego planu adaptacji, który jest obecnie w trakcie przygotowania (lata 2017-2018). W ramach obu projektów intensywnie angażowano interesariuszy zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych.

Tabela 2. Interesariusze SECAP

INTERESARIUSZE	
WEWNĘTRZNI	ZEWNĘTRZNI
Jednostki miejskie: komórki Urzędu Miejskiego, jednostki budżetowe, jednostki organizacyjne gminy, zakłady budżetowe, spółki z udziałem gminy (m.in.: MPWiK, MPK, Zarząd Zasobu Komunalnego)	Na poziomie lokalnym: mieszkańcy gminy, uczelnie wyższe, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe i otoczenia biznesu, firmy i przedsiębiorstwa (m.in. przedsiębiorstwa energetycznej, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe). Na poziomie regionalnym i krajowym: samorząd województwa i jednostki wojewódzkie (m.in. WFOŚiGW), rząd (w szczególności Ministerstwo Środowiska, Ministerstwo Rozwoju), instytucje centralne (m.in. NFOŚiGW).

Współpraca z interesariuszami realizowana była poprzez:

- Konsultacje społeczne,
- Grupy robocze,
- Fora, warsztaty, seminaria i konferencje
- Stronę internetową dotyczącą gospodarki niskoemisyjnej oraz portal partycypacji społecznej „Wrocław Rozmawia”.

W ramach realizacji SECAP współpraca będzie kontynuowana z wykorzystaniem dotychczasowych kanałów, a także nowych możliwości współpracy, które będą możliwe.

2.5 BUDŻET

Koszty realizacji działań w SECAP, ze względu na długą perspektywę czasową, należy traktować jako indykatywne. Całkowite środki niezbędne na realizację działań szacuje się na poziomie 4,1 mld złotych w perspektywie do 2030 roku. Środki te dotyczą realizacji działań związanych zarówno z ograniczeniem emisji GHG, jak i adaptacją do zmian

klimatu. Są to środki przewidziane do wydatkowania przez interesariuszy wewnętrznych (miasto) i zewnętrznych.

Zadania przewidziane w PGN będą finansowane z różnych źródeł: ze środków własnych gminy, funduszy zewnętrznych (zagraniczne, krajowe i regionalne programy operacyjne), dotacji i pożyczek celowych (NFOŚiGW oraz WFOŚiGW), a także ze środków inwestorów prywatnych oraz sponsorów.

Jako główne źródła finansowania działań należy wskazać⁴:

1. Środki własne gminy.
2. Środki zewnętrzne - fundusze krajowe, w szczególności:
  - a. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
  - b. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
  - c. Środki Polskiego Funduszu Rozwoju (szczególnie Funduszu Inwestycji Samorządowych)
3. Środki zewnętrzne - fundusze UE, w szczególności:
  - a. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (programy operacyjne krajowe i regionalny program województwa dolnośląskiego, Interreg),
  - b. Fundusz Spójności,
  - c. Europejski Fundusz Społeczny,
  - d. Program Horyzont 2020,
4. Instytucje finansowe (m.in. Europejski Bank Inwestycyjny).

2.6 PROCES MONITORINGU PLANU

Proces monitorowania realizowany będzie przez Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu zgodnie z obowiązującymi procedurami ewaluacji strategicznych dokumentów w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Monitoring realizacji SECAP oparty będzie na zasadach przyjętych do monitorowania realizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej oraz Miejskiego planu adaptacji. Kluczowe elementy monitoringu SECAP to:

1. Coroczna inwentaryzacja emisji gazów cieplarnianych.
2. Bieżący monitoring realizacji działań przewidzianych w SECAP.
3. Raportowanie postępów realizacji, zgodnie z wymogami Porozumienia co dwa lata od przedstawienia SECAP⁵.
4. Okresowa ewaluacja planu związana z raportowaniem i aktualizacja (w razie zaistnienia takiej potrzeby).

Za monitoring realizacji odpowiedzialny jest Koordynator SECAP (Dyrektor Biura Ochrony Przyrody i Klimatu).

2.7 OCENA OPCJI ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU

W ramach opracowania Miejskiego planu adaptacji została wykonana analiza zjawisk klimatycznych występujących na terenie miasta, zidentyfikowano zagrożenia związane ze

⁴ Nie jest to zamknięta lista, wykazano tylko dostępne obecnie najważniejsze źródła finansowania

⁵ Raportowanie poprzez platformę internetową Porozumienia burmistrzów na rzecz klimatu i energii

zmianami klimatu i omówiono niekorzystne konsekwencje tych zagrożeń. Oceniono również wrażliwość najważniejszych obszarów rozwoju miasta na czynniki klimatyczne. Trwają prace nad określeniem potencjału adaptacyjnego miasta i samej strategii adaptacji.

Jako główne obszary adaptacji należy wskazać przede wszystkim gospodarkę wodną oraz miejskie obszary zielone. Kluczowe działania w tych obszarach są związane z rozwojem zintegrowanych systemów zieleni (idea zielono-niebieskiej infrastruktury), zakłada się:

- Zwiększenie obszarów biologicznie czynnych,
- Adaptacja systemu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi,
- Wykorzystanie wód opadowych i roztopowych,
- Zwiększanie potencjału małej retencji.

Poza Miejskim planem adaptacji zagadnienia dotyczące przystosowania miasta do zmian klimatu uwzględniono w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i Programie ochrony środowiska.

2.8 STRATEGIA NA WYPADEK EKSTREMALNYCH ZDARZEŃ KLIMATYCZNYCH

W kontekście zmian klimatu Wrocław zagrożony jest szczególnie następującymi ekstremalnymi zdarzeniami: falami upałów intensyfikującymi miejską wyspę ciepła, wyspą ciepła, silnymi ulewami, silnymi wiatrami oraz suszą. Miasto jest również narażone na istotne ryzyko wystąpienia powodzi.

W ostatnich latach szczególnie często występują fale upałów oraz silne wiatry. Mniejszą częstotliwość występowania notuje się dla deszczy nawalnych. Wrocław ma przygotowane plany działania oraz służby zarządzania kryzysowego na wypadek wystąpienia tych zjawisk. W Urzędzie Miejskim Wrocławia funkcjonuje Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, w ramach którego zlokalizowane jest Centrum Zarządzania Kryzysowego odpowiedzialne za ostrzeganie i informowanie w przypadku wystąpienia zjawisk ekstremalnych oraz za koordynację działań w sytuacjach kryzysowych. Centrum stale współpracuje z Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz innymi jednostkami (m.in. policją, strażą pożarną, strażą miejską oraz jednostkami ratownictwa medycznego). Mieszkańcy na bieżąco informowani są o prawdopodobieństwie wystąpienia zjawisk ekstremalnych oraz sposobach reagowania w przypadku ich wystąpienia. Informacja dostępna jest w różnych środkach przekazu (internet, aplikacje mobilne, radio, telewizja).

W związku z wystąpieniem w 1997 roku powodzi, która dotknęła znaczną część miasta we Wrocławiu podjęto zakrojone na szeroką skalę działania zmierzające do zabezpieczenia miasta przed powodzią - zmodernizowany Wrocławski Węzeł Wodny praktycznie zabezpiecza większość miasta przed zalaniem, w związku z czym ryzyko wystąpienia powodzi ograniczono do minimum.

System reagowania w przypadku wystąpienia ekstremalnych zdarzeń klimatycznych podlega statemu doskonaleniu. Szczegółowa strategia na wypadek ekstremalnych zdarzeń klimatycznych będzie częścią Miejskiego adaptacji.

3 INWENTARYZACJA EMISJI

Inwentaryzację emisji wykonano zgodnie z „Global Protocol for Community-Scale Greenhouse Gas Emission Inventories. An Accounting and Reporting Standard for Cities” (wytyczne GPC). Zasady inwentaryzacji wg GPC są zgodne z IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, co daje możliwość przeniesienia wyników inwentaryzacji na poziom krajowej inwentaryzacji emisji GHG wykonywanej na potrzeby UNFCCC. Obejmują one wytyczne zawarte w poradniku „Jak opracować Plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)”⁶.

Szczegółową metodykę inwentaryzacji emisji przedstawiono w suplemencie metodologicznym do Planu gospodarki niskoemisyjnej oraz w kolejnych raportach z inwentaryzacji emisji. Poniżej przytoczono najważniejsze elementy metodyki inwentaryzacji.

ZAKRES TERYTORIALNY

Inwentaryzacja obejmuje obszar administracyjny gminy. Stosowane jest podejście terytorialne dla określania bilansu emisji gazów cieplarnianych (zakres 1 emisji), jednak jest ono poszerzone o uwzględnienie emisji wynikających ze zużycia energii elektrycznej i ciepła, powstających poza granicami gminy (zakres 2 emisji) oraz wynikających ze sposobu zagospodarowania odpadów wytworzonych na terenie gminy (zakres 3 emisji).

ZAKRES CZASOWY

Inwentaryzacja każdorazowo obejmuje okres jednego pełnego roku kalendarzowego (1 styczeń - 31 grudzień). Rokiem bazowym (stanowiącym poziom odniesienia dla celów redukcji emisji) inwentaryzacji emisji GHG dla Wrocławia jest rok 1990.

UJĘTE GAZY

Inwentaryzacja obejmuje wszystkie GHG przeliczone na ekwiwalent dwutlenku węgla (zgodnie z GWP z IPCC 4AR).

KLASYFIKACJA ŹRÓDEŁ EMISJI

Klasyfikacja źródeł opiera się na podziale na Sektory, Podsektory i Kategorie zgodnie z wytycznymi GPC). Inwentaryzację emisji wykonano w podziale na następujące sektory:

- Sektor I. Użytkowanie energii w budynkach i urządzeniach (stacjonarne spalanie paliw) - zakres 1 i 2:
  - Podsektor I.1. Budynki mieszkalne,
  - Podsektor I.2. Budynki instytucji, komercyjne i urządzenia (w tym obiekty gminne oraz oświetlenie publiczne)
  - Podsektor I.4. Energetyka - emisje bezpośrednie z energetyki nie są wliczane do bilansu, podawane są informacyjnie (są one uwzględnione pośrednio, jako zakres 2 - wykorzystanie energii elektrycznej i ciepła - przypisanie wielkości emisji z niej wynikających do poszczególnych końcowych użytkowników energii).

⁶ Zasadniczą różnicą jest pełniejsze ujęcie wszystkich emisji z obszaru miasta w GPC w porównaniu do SECAP, szczególnie w kontekście emisji z rolnictwa oraz emisji innych gazów cieplarnianych niż CO₂ oraz emisji pośrednich (tzw. zakres 3 inwentaryzacji)

- Podsektor I.8 Emisje niezorganizowane z systemów dystrybucji ropy i gazu.
- Sektor II. Transport (niestacjonarne spalanie paliw) - zakres 1 i 2:
  - Podsektor II.1 Transport drogowy (w tym publiczny transport zbiorowy - autobusy),
  - Podsektor II.2 Transport szynowy (w tym publiczny transport zbiorowy - tramwaje),
  - Podsektor II.3 Transport wodny,
  - Podsektor II.4 Transport lotniczy,
  - Podsektor II.5 Transport pozadrogowy
- Sektor III. Gospodarka odpadami - zakres 1 i 3:
  - Podsektor III.1 Zagospodarowanie odpadów stałych,
  - Podsektor III.2 Biologiczne przetwarzanie odpadów,
  - Podsektor III.4 Gospodarka wodno-ściekowa.
- Sektor IV. Przemysł (IPPU) - zakres 1 i 2:
  - Podsektor I.3 Przemysł wytwórczy i budownictwo - spalanie paliw w przemyśle do produkcji energii na potrzeby własne,
  - Podsektor IV.1 Procesy produkcji przemysłowej - emisje bezpośrednie (procesowe),
- Sektor V. Rolnictwo (AFOLU) - zakres 1
  - Podsektor I.5 Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo - zakres 1 i 2
  - Podsektor V.1 Hodowla,
  - Podsektor V.2 Użytkowanie ziemi,
  - Podsektor V.3 Pozostałe źródła.

Następujące podsektory zostały wyłączone z zakresu (zgodnie z metodyką przyjętą w PGN):

- Podsektor I.7 Krótkotrwałe emisje niezorganizowane z górnictwa, przetwarzania, magazynowania i transportu węgla - emisje nie występują na terenie miasta.
- Podsektor I.3.b Transport morski - emisje nie występują na terenie miasta.
- Podsektor IV.2 Użytkowanie produktów - nie szacowano wielkości emisji - nie wymagane dla raportowania BASIC.

Układ sektorów inwentaryzacji został dostosowany na potrzeby SECAP do szablonu raportowania Porozumienia burmistrzów⁷.

ŹRÓDŁA DANYCH

Inwentaryzację wykonano na podstawie danych o zużyciu energii końcowej na terenie miasta według nośników energii (dane uzyskane od dostawców energii, odbiorców końcowych oraz baz danych statystycznych). Dla sektorów nie związanych ze zużyciem energii inwentaryzację wykonano w oparciu o dane charakterystyczne dla tych sektorów.

WSKAŹNIKI EMISJI

Zastosowano zestaw krajowych wskaźników emisji, które różnią się od wartości zalecanych w wytycznych SEAP. Krajowe wskaźniki emisji lepiej oddają specyfikę wykorzystywanych nośników energii na terenie Wrocławia. Wskaźniki emisji przedstawiono w tabelach

⁷ Wielkość emisji GHG dla Wrocławia raportowana do Porozumienia burmistrzów różni się od wielkości emisji raportowanej do Carbon Disclosure Project, gdzie raportowany jest zakres Basic+ zgodnie z wytycznymi GPC (do CDP raportowana jest emisja z uwzględnieniem krótkotrwałych emisji niezorganizowanych z procesów przetwarzania i transportu ropy i gazu oraz z transportu lotniczego).

inwentaryzacji. Wskaźniki emisji wyrażone są w ekwiwalencie dwutlenku węgla (CO_2e) i uwzględniają emisje metanu oraz podtlenku azotu⁸.

METODOLOGIA OBLICZEŃ

Zastosowano standardowe metody obliczeń zgodne z wytycznymi GPC i SEAP.

3.1 TABELE INWENTARYZACJI EMISJI

W kolejnych tabelach zestawiono podsumowanie inwentaryzacji emisji w układzie sprawozdawczym Porozumienia burmistrzów na rzecz klimatu i energii dla roku bazowego - BEI (1990 r.) oraz najbardziej aktualnej inwentaryzacji kontrolnej - MEI (2015 rok).

Tabele przedstawiają sumaryczne zużycie nośników energii wyrażone w megawatogodzinach (MWh) w podziale na poszczególne sektory, zastosowane wskaźniki emisji oraz wynikowe emisje ekwiwalentu dwutlenku węgla.

---

⁸ Zastosowano następujące GWP: metan = 25, podtlenek azotu = 298, zgodnie z IPCC 4AR

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla miasta Wrocławia

Tabela 3. Zużycie energii w 1990 roku [MWh]

Kategoria		KOŃCOWE ZUŻYCIE ENERGII [MWh]															
		Energia elektryczna	Ciepło/chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna					Razem
				Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna cieplna	Geotermiczna	
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE, URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ																	
Budynki, wyposażenie, urządzenia komunalne		27 026	-	90 747	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	117 773	
Budynki, wyposażenie, urządzenia usługowe (niekomunalne)		176 542	660 000	-	-	-	-	-	-	230 853	-	-	-	-	-	1 067 395	
Budynki mieszkalne		450 000	1 340 000	821 374	-	-	-	-	-	1 507 958	-	-	-	646 268	-	4 765 600	
Komunalne oświetlenie publiczne		42 029	-	467	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42 496	
Przemysł	(zakłady nieobjęte UE-ETS)	627 846	1 333 333	365 213	-	-	-	-	-	433 435	-	-	-	-	-	2 759 827	
	ETS																
Suma częściowa		1 323 443	3 333 333	1 277 801	-	-	-	-	-	1 507 958	664 288	-	-	646 268	-	8 753 091	
TRANSPORT																	
Tabor gminny		-	-	-	-	-	41	18	-	-	-	-	-	-	-	59	
Transport publiczny		63 968	-	-	-	-	110 459	-	-	-	-	-	-	-	-	174 427	
Transport prywatny i komercyjny		41 770	-	-	-	-	393 461	602 512	-	-	-	-	-	-	-	1 037 743	
Suma częściowa		105 738	-	-	-	-	503 961	602 530	-	-	-	-	-	-	-	1 212 229	
INNE																	
Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo		-	-	-	-	-	12 321	-	-	-	-	-	-	-	-	12 321	
RAZEM		1 429 181	3 333 333	1 277 801	-	-	516 282	602 530	-	1 507 958	664 288	-	-	646 268	-	9 977 641	

Tabela 4. Wskaźniki emisji dla roku 1990 [Mg CO₂e/MWh]

Energia elektryczna		Ciepło/chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna				
Krajowa	Lokalna		Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna cieplna	Geotermiczna
1,105	1,105	0,396	0,201	0,225	0,277	0,265	0,248	0,000	0,373	0,341	0,000	0,000	0,034	0,000	0,000

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla miasta Wrocławia

Tabela 5. Emisje gazów cieplarnianych w roku 1990 [Mg CO₂e]

Kategoria		Emisja ekwiwalentu CO ₂ [Mg]														
		Energia elektryczna	Ciepło/chłód	Paliwa kopalne							Energia odnawialna					Razem
				Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE, URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ																
Budynki, wyposażenie, urządzenia komunalne		29 867	-	18 254	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48 120
Budynki, wyposażenie, urządzenia usługowe (niekomunalne)		195 098	261 360	-	-	-	-	-	-	-	78 628	-	-	-	-	535 086
Budynki mieszkalne		497 298	530 640	165 218	-	-	-	-	-	561 871	-	-	-	22 009	-	1 777 035
Komunalne oświetlenie publiczne		46 447	-	94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46 540
Przemysł	(zakłady nieobjęte UE-ETS)	693 836	528 000	73 462	-	-	-	-	-	-	147 628	-	-	-	-	1 442 926
	ETS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Suma częściowa		1462405	1 462 545	1 320 000	257 027	-	-	-	-	-	561 871	226 256	-	-	22 009	-
TRANSPORT																
Tabor gminny		-	-	-	-	-	11	4	-	-	-	-	-	-	-	15
Transport publiczny		70 691	-	-	-	-	29 256	-	-	-	-	-	-	-	-	99 948
Transport prywatny i komercyjny		46 160	-	-	-	-	104 213	149 345	-	-	-	-	-	-	-	299 719
Suma częściowa		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	399 682
INNE																
Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo		-	-	-	-	-	3 263	-	-	-	-	-	-	-	-	3 263
INNE KATEGORIE NIEZWIĄZANE Z ENERGIĄ																
Gospodarka odpadami																320 218
Gospodarka ściekami																70 468
Inne kategorie niezwiązane z energią																5 800
RAZEM		1 462 545	1 320 000	257 027	-	-	3 263	-	-	561 871	226 256	-	-	22 009	-	4 649 139

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla miasta Wrocławia

Tabela 6. Zużycie energii w 2015 roku [MWh]

Kategoria		KOŃCOWE ZUŻYCIE ENERGII [MWh]															
		Energia elektryczna	Ciepło/chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna					Razem
				Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna	
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE, URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ																	
Budynki, wyposażenie, urządzenia komunalne		46 384	148 428	87 051	62	2 530	-	-	-	-	404	-	11 656	-	-	-	296 515
Budynki, wyposażenie, urządzenia usługowe (niekomunalne)		910 484	442 320	212 624	1 751	23 522	-	-	-	-	28 374	-	-	-	-	-	1 619 075
Budynki mieszkalne		558 927	1 236 454	1 037 574	27 220	2 967	-	-	-	589 147	-	-	-	450 177	6 347	-	3 908 812
Komunalne oświetlenie publiczne		33 292	-	502	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33 794
Przemysł	(zakłady nieobjęte UE-ETS)	591 412	102 942	376 815	1	3 465	-	-	-	-	65 622	-	-	-	-	-	1 140 257
	ETS																-
Suma częściowa		2140499	2 140 499	1 930 144	1 714 566	29 033	32 485	-	-	-	589 147	94 400	-	11 656	450 177	6 347	-
TRANSPORT																	
Tabor gminny		-	-	-	-	-	0	18	-	-	-	-	-	-	-	-	18
Transport publiczny		62 066	-	-	-	-	113 011	-	-	-	-	-	-	-	-	-	175 077
Transport prywatny i komercyjny		17 705	-	1 884	119 333	-	1 245 010	834 449	-	-	-	405	7	-	-	-	2 218 793
Suma częściowa		79 771	-	1 884	119 333	-	1 358 021	834 467	-	-	-	405	7	-	-	-	2 393 888
INNE		1															
Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo		-	-	3 813	-	-	10 897	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14 710
RAZEM		2 220 270	1 930 144	1 720 263	148 366	32 485	1 368 918	834 467	-	589 147	94 400	405	11 663	450 177	6 347	-	9 407 050

Tabela 7. Wskaźniki emisji dla roku 1990 [Mg CO_{2e}/MWh]

Energia elektryczna		Ciepło/chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna				
Krajowa	Lokalna		Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna
0,803	0,803	0,353	0,201	0,225	0,277	0,265	0,248	0,000	0,373	0,341	0,000	0,000	0,034	0,000	0,000

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla miasta Wrocławia

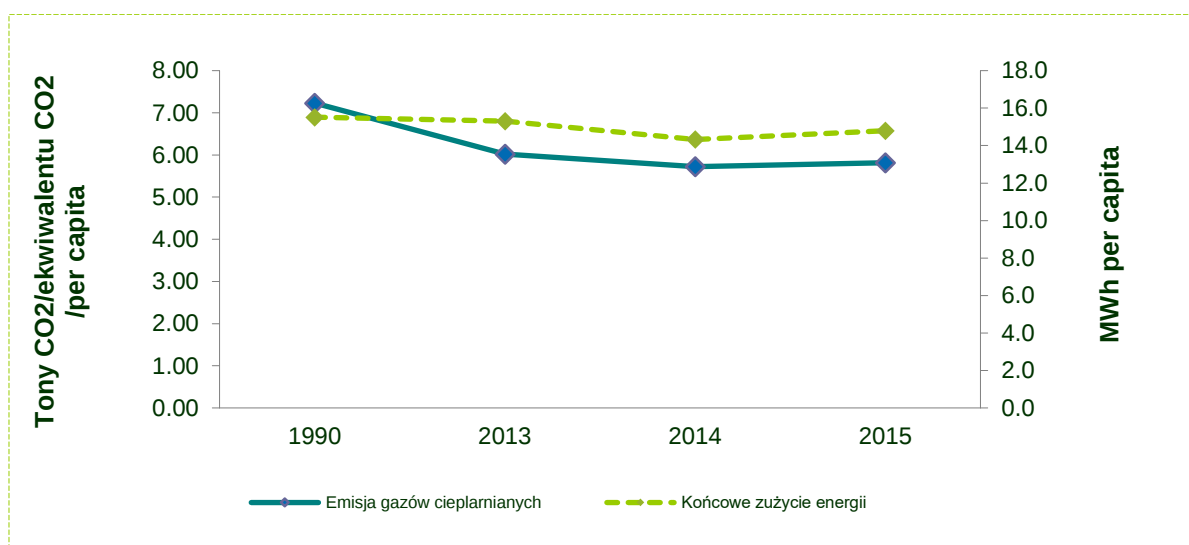
Tabela 8. Emisje gazów cieplarnianych w roku 2015 [Mg CO₂e]

Kategoria		Emisja ekwiwalentu CO ₂ [Mg]															
		Energia elektryczna	Ciepło/chłód	Paliwa kopalne							Energia odnawialna					Razem	
				Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Olej roślinny	Biopaliwo	Inna biomasa	Słoneczna cieplna		Geotermiczna
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE, URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ																	
Budynki, wyposażenie, urządzenia komunalne		37 251	52 365	17 510	14	702	-	-	-	-	138	-	-	-	-	-	107 980
Budynki, wyposażenie, urządzenia usługowe (niekomunalne)		731 215	156 050	42 769	394	6 523	-	-	-	-	9 664	-	-	-	-	-	946 615
Budynki mieszkalne		448 878	436 221	208 706	6 124	823	-	-	-	219 518	-	-	-	15 331	-	-	1 335 601
Komunalne oświetlenie publiczne		26 737	-	101	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26 838
Przemysł	(zakłady nieobjęte UE-ETS)	474 967	36 318	75 796	0	961	-	-	-	-	22 351	-	-	-	-	-	610 392
	ETS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Suma częściowa		1 719 048	680 955	344 882	6 532	9 008	-	-	-	219 518	32 153	-	-	15 331	-	-	3 027 426
TRANSPORT																	
Tabor gminny		-	-	-	-	-	0	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Transport publiczny		49 846	-	-	-	-	29 932	-	-	-	-	-	-	-	-	-	79 778
Transport prywatny i komercyjny		14 219	-	379	26 848	-	329 757	206 836	-	-	-	-	-	-	-	-	578 038
Suma częściowa		64 065	-	379	26 848	-	359 689	206 840	-	-	-	-	-	-	-	-	657 820
INNE																	
Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo		0	0	767	0	0	2887	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3654
INNE KATEGORIE NIEZWIĄZANE Z ENERGIA																	
Gospodarka odpadami																	4 835
Gospodarka ściekami																	12 102
Inne kategorie niezwiązane z energią																	- 8 793
RAZEM		1 783 112	680 955	346 028	33 379	9 008	362 575	206 840	-	219 518	32 153	-	-	15 331	-	-	3 697 044

3.2 PODSUMOWANIE INWENTARYZACJI EMISJI

Pomiędzy rokiem bazowym a rokiem inwentaryzacji kontrolnej, na przestrzeni 25 lat wystąpiły bardzo duże zmiany w zakresie zużycia energii końcowej oraz wynikającej z tej konsumpcji emisji gazów cieplarnianych.

W okresie 1990-2015, przy nieznacznym spadku liczby ludności (ok. 643 tys. w 1990, ok. 636 tys. w 2015 roku) PKB wzrosło kilkukrotnie (PKB Wrocławia rośnie szybciej niż PKB Polski, które wzrosło w okresie 1990-2015 ponad 117%). W roku 2015 PKB na mieszkańca we Wrocławiu wynosiło 76 975 zł (164,5% średniego PKB dla Polski). Tak znaczący wzrost gospodarczy odbył się przy ograniczeniu zużycia energii końcowej oraz znacznej redukcji emisji gazów cieplarnianych. Emisje GHG na mieszkańca uległy obniżeniu o ponad 1,19 Mg CO₂e/os.

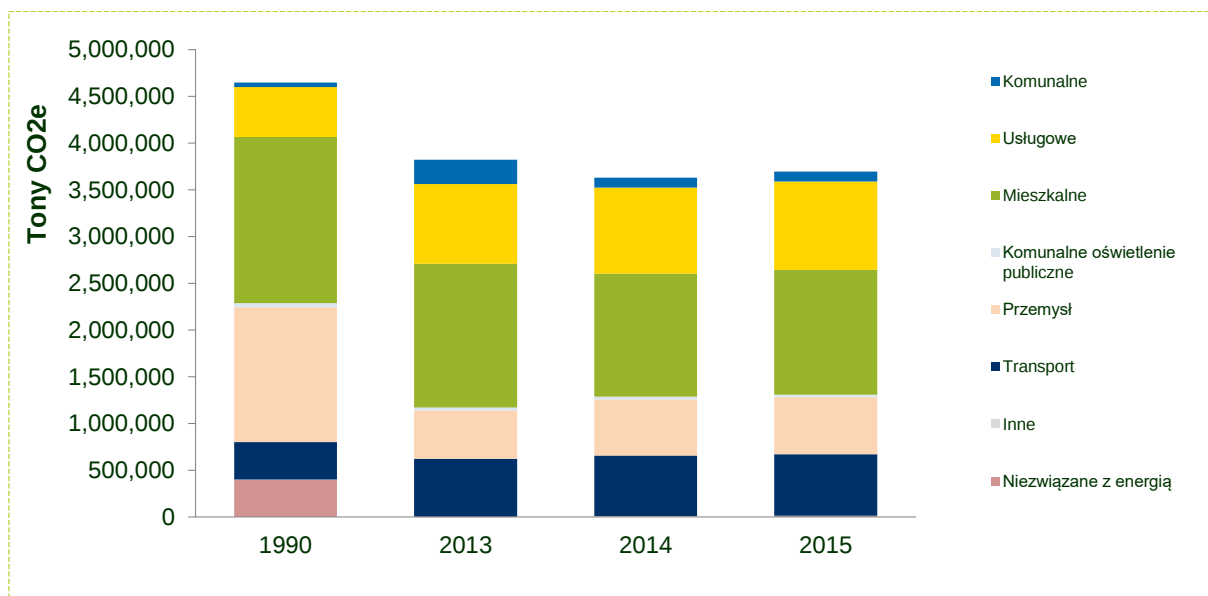

Rysunek 1. Emisje gazów cieplarnianych i końcowe zużycie energii per capita w latach 1990 - 2015.

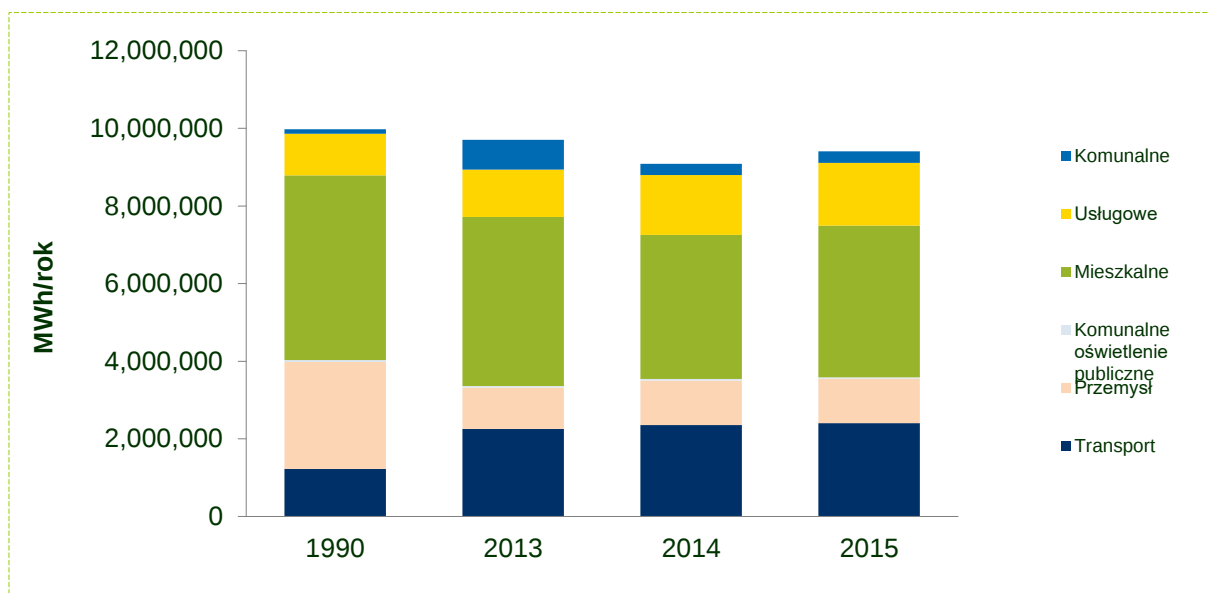
Wielkość bezpośredniej i pośredniej emisji CO₂e z obszaru Wrocławia pomiędzy rokiem 1990 a 2015 zmniejszyła się o 17% (810 348 Mg CO₂e). Na zmianę wielkości emisji pomiędzy latami wpływ miały następujące czynniki/zdarzenia:

1. Znacznie wzrosło zużycie energii elektrycznej we wszystkich sektorach (wzrost o ok. 50% z 1 430 GWh do 2 220 GWh) i pomimo istotnie zmniejszonej emisyjności energetyki (niższy wskaźnik emisji CO₂ na MWh) w porównaniu z rokiem 1990 emisje z wykorzystania tego nośnika energii wzrosły o 3,3%.
2. Znacznie wzrosła emisja w transporcie drogowym, na skutek ponad dwukrotnie większej liczby pojazdów w 2015 roku w stosunku do 1990 roku - emisje wzrosły o ok. 111%.
3. Znacznemu ograniczeniu uległo zużycie ciepła sieciowego (o 42% mniejsze zużycie), co przy większej sprawności produkcji energii spowodowało istotny efekt redukcji emisji.
4. Znacznie wzrosła liczba obiektów w sektorze usługowym (centra handlowe, budynki biurowo-usługowe), które przyczyniły się do wzrostu zużycia energii w tym podsektorze (wzrost zużycia energii o ponad 51%, emisji o 79% w stosunku do roku 1990), głównie ze względu na zużycie energii elektrycznej i ciepła sieciowego.

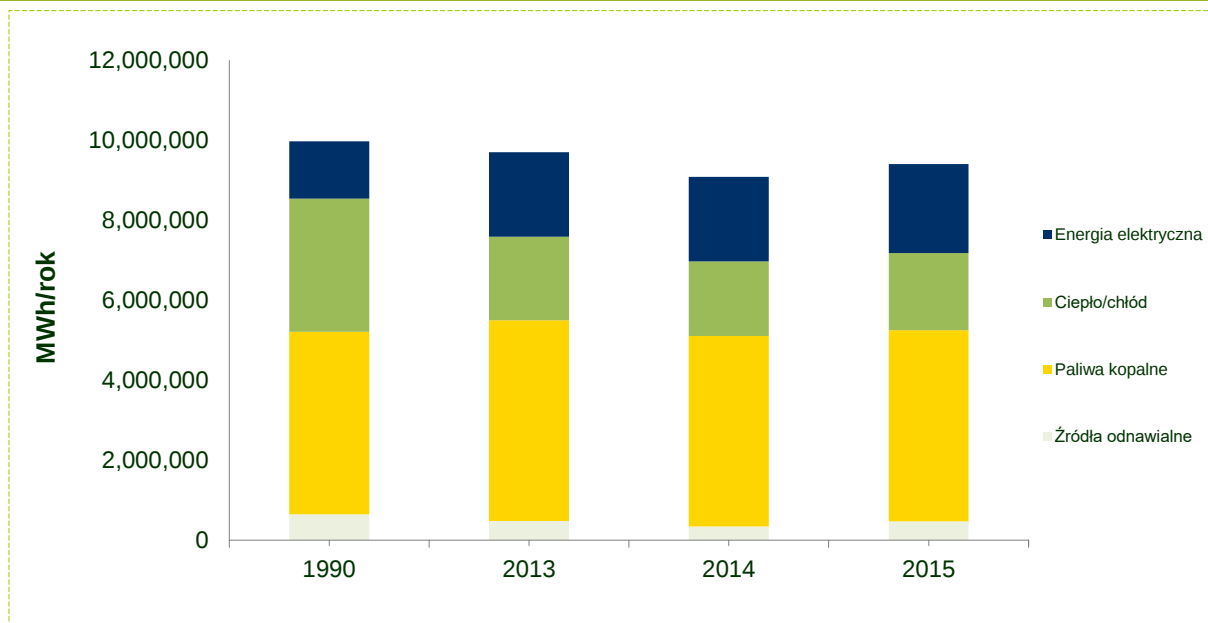
5. Bardzo dużej redukcji uległa emisja z sektora gospodarki odpadami (prawie 96%), co jest związane ze zmianami w systemie gospodarki odpadami (zmiana lokalizacji składowania i zastosowanie odmetanowania obecnie funkcjonujących składowisk odpadów).
6. Bardzo duży spadek emisji w sektorze rolnictwa i leśnictwa (AFOLU) spowodowany jest ograniczeniem liczba hodowlanych zwierząt na terenie gminy oraz zwiększeniem lesistości (emisja jest ujemna, ze względu na pochłanianie CO₂ przez lasy i tereny zielone).

Rysunek 2. Emisje gazów cieplarnianych według sektorów w latach 1990-2015

Rysunek 3. Zużycie energii według sektorów w latach 1990-2015

Rysunek 4. Końcowe zużycie energii według nośników energii w latach 1990-2015

3.3 ANALIZA MOŻLIWOŚCI REDUKCJI EMISJI

Na potrzeby określenia potencjału redukcji emisji wykonano analizę rozwoju miasta w perspektywie do roku 2030. Punktem wyjścia analiz była kontrolna inwentaryzacja emisji za rok 2015. Przygotowano trzy scenariusze rozwoju w oparciu o podstawowe wskaźniki społeczno-gospodarcze miasta - wartości historyczne oraz prognozowane (m.in. liczba mieszkańców, PKB, zasoby mieszkaniowe, liczba przedsiębiorstw, produkcja przemysłowa), prognozy zużycia energii w poszczególnych sektorach gospodarki zawarte we "Wnioskach z analiz prognostycznych na potrzeby Polityki energetycznej Polski do 2050 roku", a także prognozy skutków zmian klimatu dla Wrocławia zawarte w dokumencie „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

3.3.1 Scenariusz kontynuacji obecnych trendów (*business as usual* - BAU)

Scenariusz ten analizuje wielkość emisji i zużycia energii w perspektywie do roku 2030 przy założeniu utrzymania status-quo w zakresie czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na zużycie energii i emisję gazów cieplarnianych na terenie miasta. Scenariusz ten jako wartości wyjściowe przyjmuje trendy wynikające z dotychczasowych inwentaryzacji emisji (lata 1990-2015). Scenariusz ten nie uwzględnia efektów możliwych do realizacji działań zawartych w SECAP.

Podstawowe założenia:

- Redukcja ilości stopniodni grzewczych w związku ze stopniowym ociepleniem klimatu,
- Rozwój miasta zgodnie z prognozami PKB dla Polski,
- Trendy demograficzne zgodnie z prognozą GUS (niewielki wzrost liczby ludności),
- Kontynuacja trendów transportowych (dominacja komunikacji samochodowej),
- Ograniczony rozwój OZE.

3.3.2 Scenariusz bieżącej polityki (*current policy scenario - CPS*)

Scenariusz opiera się na założeniu konsekwentnego wdrażania polityk UE i krajowych, a także lokalnych związanych ze zrównoważonym rozwojem, które mają wpływ na ograniczenie zużycia energii i wielkość emisji. Uwzględniono również przewidywane efekty polityk i strategii miejskich, które są wdrażane (uwzględniono je jako działania w SECAP).

Podstawowe założenia:

- Zmniejszenie emisyjności energii elektrycznej w krajowej sieci na skutek modernizacji źródeł, z zachowaniem dominacji węglowych źródeł wytwórczych,
- Zwiększająca się presja na redukcję emisji gazów cieplarnianych,
- Stały trend zwiększenia efektywności energetycznej budynków oraz wyposażenia (AGD, sprzęt elektryczny i elektroniczny, oświetlenie),
- Zmniejszenie zapotrzebowania pojazdów na paliwa ropopochodne (limity emisji CO₂ dla pojazdów), przy znacznym rozwoju transportu samochodowego,
- Przesunięcie popytu na energię finalną z paliw kopalnych w kierunku energii elektrycznej,
- Realizacja KPD efektywności energetycznej - efektywność energetyczna w sektorze przedsiębiorstw
- Powolny rozwój elektromobilności
- Utrzymanie bieżących zobowiązań UE dot. redukcji emisji - sektor przemysłowy?
- Umiarkowany rozwój OZE
- Realizacja polityk miejskich zgodnie z założeniami

3.3.3 Scenariusz przyszłej polityki (*future policy scenario - FPS*)

Scenariusz opiera się na założeniu wdrażania nowych, jeszcze nie przyjętych, polityk UE i krajowych, a także lokalnych związanych ze zrównoważonym rozwojem, które mają wpływ na ograniczenie zużycia energii i wielkość emisji. Scenariusz ten uwzględnia również przewidywane efekty polityk i strategii miejskich, które są wdrażane i które potencjalnie mogą być realizowane (uwzględniono je jako działania w SECAP).

- Zmniejszenie emisyjności energii elektrycznej w krajowej sieci, z uwzględnieniem dekarbonizacji (elektrownia atomowa, lub inna bezemisyjna),
- Zwiększenie ambicji polityki UE - Clean Energy for All Europeans
- Mocne ograniczenie emisji w przemyśle
- Regulacje dotyczące MŚP
- Intensywny rozwój OZE
- Przyspieszony rozwój elektromobilności

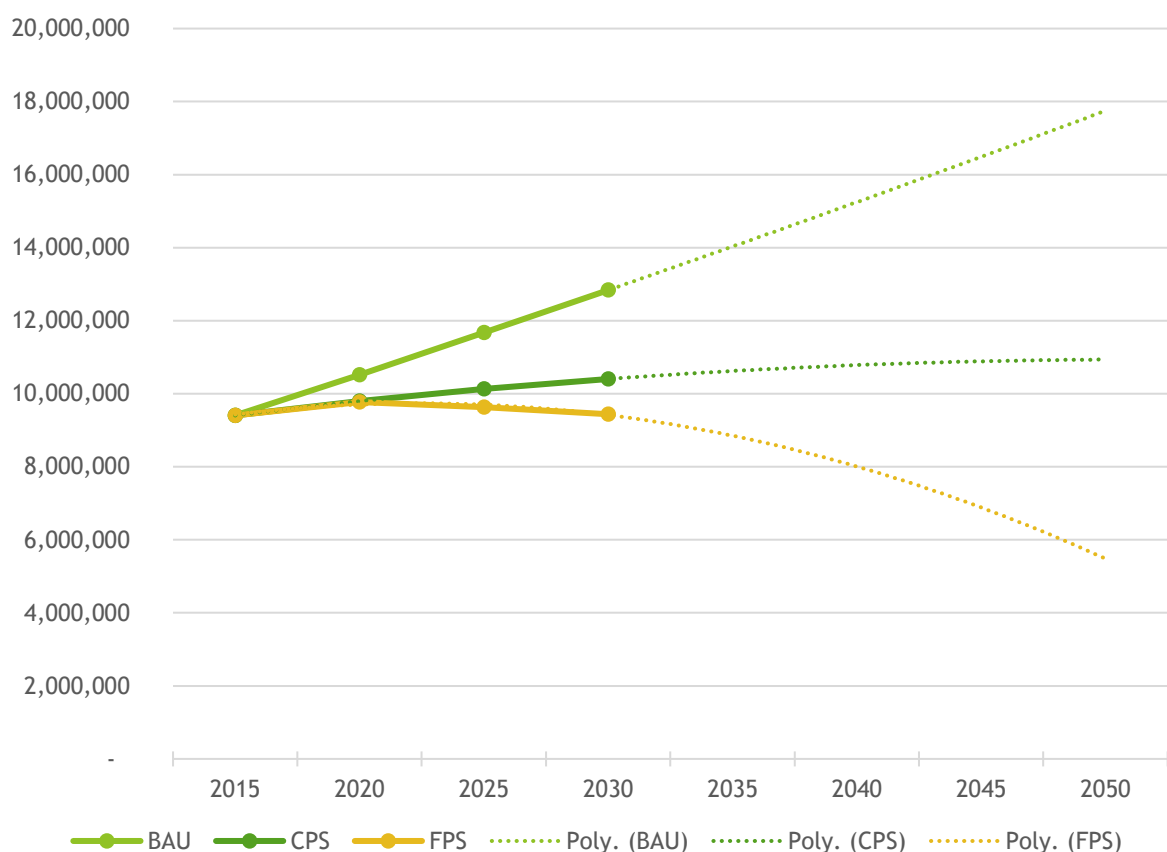
3.3.4 Podsumowanie scenariuszy emisji

Poniżej przedstawiono syntetyczne wyniki analiz zawierające również potencjalnie możliwe do zrealizowania działania w ramach SECAP. Ze względu na intensywny rozwój miasta, każdy ze scenariuszy prognozuje wzrost zużycia energii oraz wielkości emisji gazów cieplarnianych z obszaru miasta. Dopiero uwzględnienie działań do realizacji w ramach SECAP pozwala na osiągnięcie redukcji emisji w scenariuszu CPS oraz FPS.

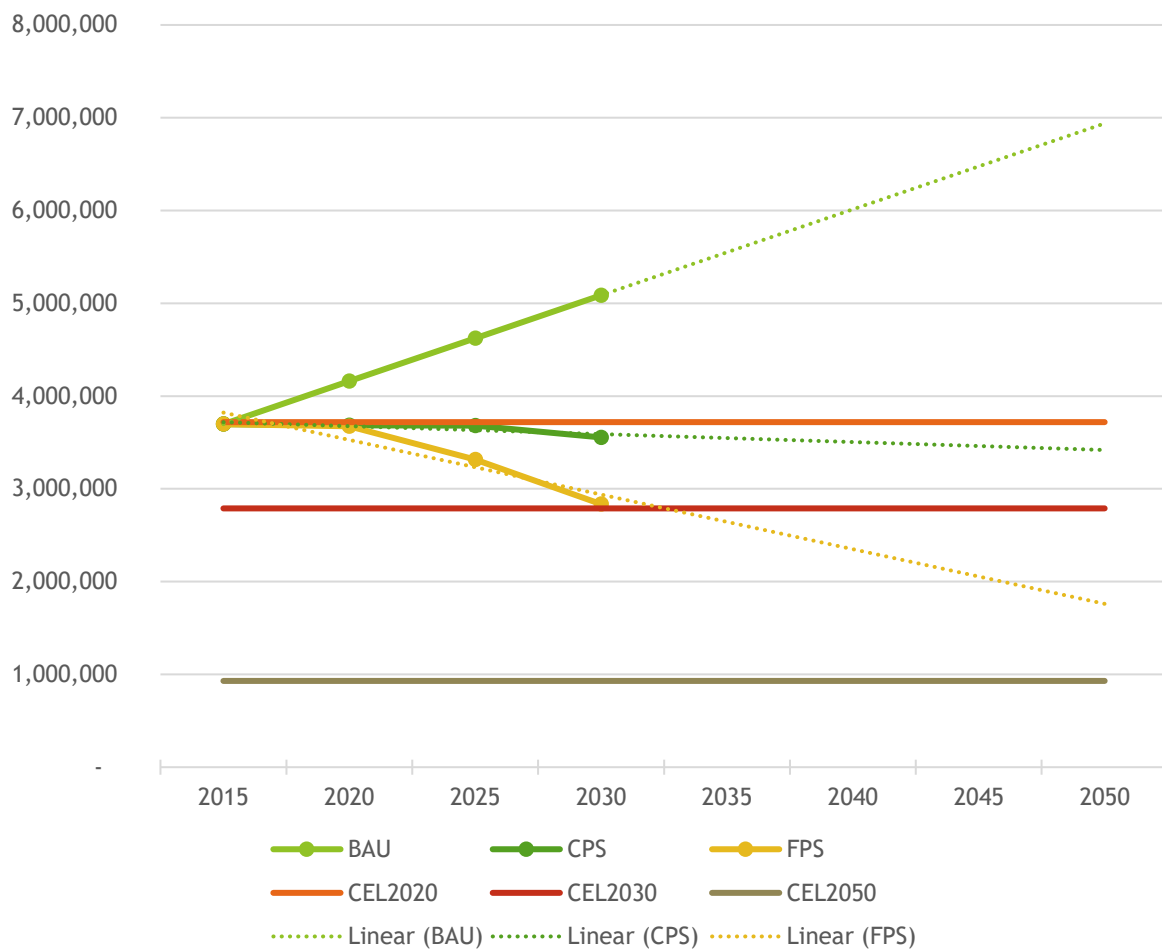
W kontekście realizacji celu wynikającego z przystąpienia do Porozumienia nie bierze się pod uwagę zmian emisji na skutek prognoz. Sumę redukcji emisji z działań przewidzianych w SECAP odnosi się wprost do wielkości emisji w roku bazowym.

Tabela 9. Podsumowanie analizy możliwości redukcji emisji do roku 2030

Horyzont czasowy		2020	2030
Emisja 1990		4 649 139	4 649 139
Cel redukcji		20%	40%
Wymagana wielkość redukcji emisji CO _{2e}		929 828	1 859 656
Emisja 2015		3 697 044	3 697 044
CPS		100 858	509 306
Redukcja z CPS	Mg CO _{2e}	1 052 954	1 461 402
	%	22,6%	31,4%
FPS		109 993	948 833
Redukcja z FPS	Mg CO _{2e}	1 062 089	1 900 929
	%	22,8%	40,9%

Rysunek 5. Zużycie energii (MWh) w kolejnych latach według scenariuszy

Rysunek 6. Prognoza wielkości emisji gazów cieplarnianych w scenariuszach

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla miasta Wrocławia

SEKTOR		2015	2020			2025			2030		
		MEI	BAU	CPS	FPS	BAU	CPS	FPS	BAU	CPS	FPS
BUDYNKI, WYPOSARZENIE I URZĄDZENIA											
Budynki, urządzenia i wyposażenie gminne		296 515	298 073	298 073	298 073	303 633	303 633	303 633	309 728	309 728	309 728
Pozostałe budynki handlowe i usługowe		1 619 075	1 764 818	1 674 819	1 674 819	1 923 913	1 697 218	1 697 218	2 083 181	1 775 153	1 775 153
Budynki mieszkalne		3 908 812	4 192 985	4 157 413	4 157 413	4 520 700	4 423 270	4 423 270	4 845 597	4 697 452	4 697 452
Oświeetlenie publiczne		33 794	38 335	38 335	38 335	42 224	42 224	42 224	46 478	46 478	46 478
Przemysł	Non-ETS	1 140 257	1 368 797	1 236 327	1 236 327	1 619 630	1 386 404	1 386 404	1 870 507	1 519 886	1 519 886
	ETS										
Podsuma		6 998 453	7 663 008	7 404 966	7 404 966	8 410 099	7 852 749	7 852 749	9 155 491	8 348 697	8 348 697
TRANSPORT											
Flota gminna		18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Transport publiczny		175 077	175 077	192 585	192 585	192 585	192 585	192 585	192 585	192 585	192 585
Transport prywatny		2 218 793	2 648 757	2 454 862	2 454 862	3 059 757	2 514 232	2 514 232	3 473 868	2 469 133	2 469 133
Podsuma		2 393 888	2 841 359	2 647 465	2 647 465	3 252 359	2 706 835	2 706 835	3 666 470	2 661 735	2 661 735
INNE											
Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo		14 710	14 710	12 871	12 871	14 710	11 032	11 032	14 710	10 573	10 573
SUMA		9 407 050	10 519 077	10 065 302	10 065 302	11 677 168	10 570 616	10 570 616	12 836 671	11 021 006	11 021 006
DZIAŁANIA PLANOWANE W SECAP		0	0	0	268248	293410	0	442559,5	938168,5	0	616871
SUMA		9 407 050	10 519 077	9 797 054	9 771 892	11 677 168	10 128 057	9 632 448	12 836 671	10 404 135	9 438 079

SEKTOR	2015	2020			2025			2030		
	MEI	BAU	CPS	FPS	BAU	CPS	FPS	BAU	CPS	FPS

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla miasta Wrocławia

BUDYNKI, WYPOSARZENIE I URZĄDZENIA											
Budynki, urządzenia i wyposażenie gminne		107 980	112 309	108 004	108 004	116 770	111 500	108 245	121 655	112 196	105 790
Pozostałe budynki handlowe i usługowe		946 615	1 049 490	911 259	911 259	1 144 597	910 771	858 961	1 239 756	898 707	802 126
Budynki mieszkalne		1 335 601	1 434 326	1 377 561	1 377 561	1 553 372	1 472 136	1 434 767	1 669 710	1 535 486	1 462 865
Oświetlenie publiczne		26 838	30 960	27 870	27 870	34 132	30 349	28 013	37 602	30 813	26 215
Przemysł	Non-ETS	610 392	742 122	626 268	626 268	878 099	715 086	671 363	1 014 092	755 103	664 939
	ETS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podsuma		3 027 426	3 369 206	3 050 963	3 050 963	3 726 970	3 239 842	3 101 349	4 082 815	3 332 305	3 061 935
TRANSPORT											
Flota gminna		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Transport publiczny		80 562	79 778	88 618	83 043	83 043	88 618	82 428	78 605	88 618	78 537
Transport prywatny		578 038	691 729	638 900	638 900	796 158	654 410	653 182	903 124	642 249	639 899
Podsuma		657 820	780 352	721 947	721 947	884 781	736 843	731 791	991 747	720 790	711 613
INNE											
Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo		3 653	3 654	3 197	3 197	3 654	2 740	2 740	3 654	2 626	2 626
INNE NIE ZWIĄZANE Z ENERGIĄ											
Składowanie odpadów		4 835	4 835	4 835	4 835	4 835	4 835	4 835	4 835	4 835	4 835
Oczyszczanie ścieków		12 102	12 102	12 102	12 102	12 102	12 102	12 102	12 102	12 102	12 102
Pozostałe		- 8 793	- 8 793	- 8 793	- 8 793	- 8 793	- 8 793	- 8 793	- 8 793	- 8 793	- 8 793
SUMA		4 014 437	3 697 044	4 161 355	3 784 251	3 784 251	4 623 548	3 987 569	3 844 024	5 086 359	4 063 866
DZIAŁANIA PLANOWANE W SECAP		-	-	-	100 858	109 993	-	305 082	529 413	-	509 306
SUMA		4 014 437	3 697 044	4 161 355	3 683 393	3 674 258	4 623 548	3 682 487	3 314 611	5 086 359	3 554 560

4 DZIAŁANIA DOTYCZĄCE REDUKCJI EMISJI

4.1 PLANOWANE DZIAŁANIA

Przedstawione działania służą realizacji krótkoterminowego i średnioterminowego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych. Przyczyniają się również do realizacji długoterminowego celu redukcji, mają też znaczenie w kontekście adaptacji do zmian klimatu.

Działania przedstawiono w dwóch perspektywach czasowych:

- Do roku 2020 - są to obecnie realizowane i zaplanowane działania, których realizacja powinna zakończyć się do roku 2020; zadania te realizują cel redukcji emisji GHG do roku 2020.
- Do roku 2030 - są to szersze programy i działania, których planowany okres realizacji przypada na lata 2020-2030, zadania te realizują cel redukcji emisji GHG do roku 2030.

Każde z planowanych działań ma określony szacunkowy koszt realizacji, jednostkę odpowiedzialną za realizację oraz przewidywane efekty ekologiczne po realizacji tego zadania.

W planie uwzględnione są zadania własne miasta i jednostek miejskich oraz zadania innych podmiotów, które są przewidywane do realizacji na terenie Wrocławia. Koszty zadań są wielkościami szacunkowymi. Przedstawiony plan działań bazuje na obowiązujących dokumentach miejskich (plany, programy, strategie).

4.1.1 Plan działań do 2020 roku

Ze względu na krótką perspektywę czasową do roku 2020, plan bazuje przede wszystkim na zadaniach zawartych w Planie gospodarki niskoemisyjnej i aktualnym harmonogramie rzeczowo-finansowym do PGN. Są to przede wszystkim zadania w zakresie:

- poprawy efektywności energetycznej budynków i wykorzystaniu OZE w budynkach (obiekty gminne, obiekty publiczne i usługowe, budynki mieszkalne);
- ograniczenia niskiej emisji (likwidacja palenisk węglowych);
- rozwoju transportu publicznego (realizacja zadań przewidzianych w Planie zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Wrocławia na lata 2016 - 2022, w szczególności tramwaj na Nowy Dwór, nowa linia ul. Długa-Popowicka, ul. Hubska, P+R);
- realizacja programu ruchu pieszego i programu rowerowego;
- rozbudowa systemu zarządzania ruchem;
- modernizacji i rozwoju sieci dystrybucji ciepła oraz źródeł wytwórczych (ciepłownie, elektrociepłownie);
- rozwoju terenów zieleni oraz rewitalizacji zdegradowanych obszarów miasta,
- działania informacyjne i edukacyjne skierowane do wszystkich grup interesariuszy (m.in. opracowanie mapy solarnej).

Szczegółowe zadania przedstawia Tabela 10. Kluczowe działania przewidziane w ramach realizacji SECAP dla Wrocławia w perspektywie do roku 2030, zgodnie z układem sprawozdawczym Porozumienia burmistrzów na rzecz klimatu i energii.

4.1.2 Plan działań do 2030 roku

W dłuższej perspektywie czasowej do 2030 roku przewiduje się kontynuację dotychczas realizowanych działań. Ze względu na odległy horyzont czasowy przyjęto, że realizowane będą jako programy - uszczegóławiane do poziomu konkretnych projektów na etapie wdrażania poszczególnych działań.

Główne projekty/programy/działania miejskie:

1. Kontynuacja działań w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków w zasobie miejskim.
2. Realizacja Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Wrocławia (w części zadań gminy):
  - a. Realizacja Wrocławskiego Programu Tramwajowego (rozbudowa sieci tramwajowej, nowy tabor oraz obiekty zaplecza (w tym zajezdnie), promocja podróżowania tramwajami, wprowadzenie stałego układu linii, integracja z koleją aglomeracyjną) - około 60 km nowych linii tramwajowych do ok. 2040 roku;
  - b. Rozbudowa sieci komunikacji autobusowej i zakup nowych pojazdów niskoemisyjnych (w tym elektrycznych);
  - c. Realizacja parkingów P+R, B+R;
  - d. Budowa zintegrowanych centrów przesiadkowych.
3. Rozwój terenów zieleni i biologicznie czynnych na terenie miasta - realizacja polityki zieleni bez granic zgodnie z SUIKZP, podnoszenie jakości i rozwój terenów zieleni w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, łącznie ok. 1000 ha nowych terenów zielonych.
4. Realizacja Wrocławskiego Programu Antysmogowego - w szczególności dofinansowanie likwidacji palenisk węglowych (miejski program dopłat do wymiany pieców „Kawka+”) - likwidacja do 30 tys. palenisk do 2028 roku.
5. Rozwój transportu niezmotoryzowanego - zgodnie z założeniami SUIKZP ograniczenie ruchu pojazdów w centrum (strefa z dominacją ruchu rowerowego i pieszego), realizacja programu rowerowego - rozbudowa infrastruktury rowerowej, tworzenie zielonych korytarzy pieszo-rowerowych.
6. Rozwój e-administracji - udostępnianie usług dla mieszkańców i przedsiębiorców w formie elektronicznej - bez konieczności wizyty w Urzędzie Miejskim (ograniczenie liczby dojazdów do Urzędu).
7. Działania miękkie - informacyjno-edukacyjne, skierowane na rozwój świadomości ekologicznej i zmianę zachowań, promocję gospodarki niskoemisyjnej (skierowane do wszystkich grup interesariuszy).
8. Promocja gospodarki w obiegu zamkniętym

Główne działania zewnętrznych interesariuszy:

1. Rozwój nowych mocy wytwórczych OZE:
  - a. małe i średnie instalacje - głównie energetyka solarna, geotermia oraz hydroenergetyka, zgodnie ze strefami wyznaczonymi w SUIKZP;

- b. mikroinstalacje (do 40 kW) - lokalizacja na terenie całego miasta, głównie instalacje fotowoltaiczne, kolektory słoneczne i pompy ciepła (tzw. energetyka prosumencka).
- 2. Modernizacja linii kolejowych i usprawnienie komunikacji kolejowej:
  - a. modernizacja linii kolejowej 292 Jelcz-Wrocław Sołtysowice dla przewozów aglomeracyjnych (przejęcie ruchu z kierunku Jelcza na trakcję kolejową, przedsięwzięcie PLK S.A. oraz miasta w ramach ZIT);
  - b. budowa lub modernizacja przystanków kolejowych: Popowice, Różanka, Grabiszyn, Lamowice (poprawa dostępności do sieci kolei aglomeracyjnej, przedsięwzięcie PLK S.A.), przygotowanie kolejnych przystanków kolejowych do realizacji.
- 3. Rozwój lokalnych systemów ciepłowniczych (kotłownie osiedlowe) - zgodnie z zaożeniami SUIKZP.
- 4. Systemy niskoemisyjnej dystrybucji towarów?
- 5. Elektromobilność -
- 6. Efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym
- 7. Efektywność energetyczna w sektorze przedsiębiorstw
- 8. Efektywność energetyczna i redukcja emisji w sektorze przemysłowym.

Szczegółowe zadania przedstawia Tabela 10. Kluczowe działania przewidziane w ramach realizacji SECAP dla Wrocławia w perspektywie do roku 2030, zgodnie z układem sprawozdawczym Porozumienia burmistrzów na rzecz klimatu i energii.

4.2 ZESTAWIENIE DZIAŁAŃ

Tabela 10. Kluczowe działania przewidziane w ramach realizacji SECAP dla Wrocławia w perspektywie do roku 2030, zgodnie z układem sprawozdawczym Porozumienia burmistrzów na rzecz klimatu i energii

Działanie			Jednostka odpowiedzialna	Ramy czasowe		Szacowany koszt [tys. PLN]	Szacunkowe efekty w roku 2020			Szacunkowe efekty w roku 2030		
Nr	Typ	Nazwa		Od	Do		OEn [MWh]	POZE [MWh]	RCO ₂ [Mg CO ₂ e]	OEn [MWh]	POZE [MWh]	RCO ₂ [Mg CO ₂ e]
		BUDYNKI, WYPOSAŻENIE, URZĄDZENIA KOMUNALNE				951 094	4042	48	1416	88601	48	30282
	G	Poprawa efektywności energetycznej budynków edukacyjnych	Departament Edukacji	2014	2018	15842	2863	0	1011	2863	0	1011
	G	Poprawa efektywności energetycznej miejskich budynków użyteczności publicznej	Urząd Miejski Wrocławia, Spółki miejskie	2015	2020	85252	1179	48	405	1179	48	405
	G	Poprawa efektywności energetycznej miejskich budynków użyteczności publicznej - etao 2	Urząd Miejski Wrocławia, Spółki miejskie	2021	2030	850000	O	O	O	84559	0	28866
		BUDYNKI, WYPOSAŻENIE, URZĄDZENIA USŁUGOWE				185505	15961	428	5132	258619	428	116891
	P	Poprawa efektywności energetycznej obiektów komercyjnych i usługowych	jednostki publiczne, przedsiębiorstwa	2015	2020	182592	15629	82	5132	15629	82	5132
	P	Wykorzystanie OZE w obiektach handlowo-usługowych	jednostki publiczne, przedsiębiorstwa	2016	2020	2913	332	346		332	346	267
	P	Realizacja zapisów uchwały antysmogowej - zakaz stosowania paliw stałych	jednostki publiczne, przedsiębiorstwa	2018	2028					7844	0	4096
	P	Realizacja nowych wymagań EED	jednostki publiczne, przedsiębiorstwa	2021	2030					234814	0	107396
		BUDYNKI MIESZKALNE				198 765	75713	876	32142	640843	2226	246216
	G	Program likwidacji niskiej emisji na terenie Wrocławia	Departament Zrównoważonego Rozwoju	2014	2018	56128	940	553	309	940	553	309
0	G	Realizacja Wrocławskiego Programu Antysmogowego (KAWKA +)	0	2018	2028	300000	33433	0	17794	147499	0	78502

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla miasta Wrocławia

Działanie			Jednostka odpowiedzialna	Ramy czasowe		Szacowany koszt [tys. PLN]	Szacunkowe efekty w roku 2020			Szacunkowe efekty w roku 2030		
Nr	Typ	Nazwa		Od	Do		OEn	POZE	RCO ₂	OEn	POZE	RCO ₂
	G	Poprawa efektywności energetycznej komunalnych budynków mieszkalnych	Zarząd Zasobu Komunalnego, Wrocławskie Mieszkania	2017	2018	21097	5324	0	4241	5324	0	4241
	P	Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych wielorodzinnych	spółdzielnie, wspólnoty	2014	2023	121540	31168	73	8183	31168	73	8183
	P	Realizacja programu "Czyste Powietrze"	właściciele domów jednorodzinnych	2018	2029	169600	4848	250	1615	30969	1600	10621
	P	EPBD		2021	2030		0	0	0	424943	0	144360
		KOMUNALNE OŚWIETLENIE PUBLICZNE				9170	6315	0	5258	6315	0	5258
	P	Modernizacja oświetlenia	TAURON Dystrybucja S.A. Oddział we Wrocławiu	2015	2019	8800	3826	-	3188	3826	-	3188
	G	Modernizacja oświetlenia miejskiego	Zarząd Zieleni Miejskiej	2015	2019	370	2489	-	2070	2489	-	2070
		PRZEMYSŁ				0	0	0	0	181482	0	80559
	P	Realizacja nowych wymagań EED		2021	2030		0	0	0	160759	0	67235
	P	Wylimitowanie stosowania węgla w sektorze przemysłowym (węgiel -> gaz)		2021	2030		0	0	0	20723	0	13324
		TRANSPORT				1394385	93673	0	26797	326357	0	137438
	G	Miejska wypożyczalnia samochodów elektrycznych	Wydział Inżynierii Miejskiej	2015	2018	37987	1242	0	320	1242	0	320
	G	Modernizacja infrastruktury kolejowej na terenie Gminy Wrocław	Departament Infrastruktury i Gospodarki UMW	2017	2020	10334	1424	0	397	1424	0	397
	G	Modernizacja infrastruktury transportu publicznego	Wydział Inżynierii Miejskiej	2019	2020	19600	195	0	50	195	0	50
	G	Modernizacja taboru transportu publicznego	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	2016	2020	680717	14547	0	6033	14547	0	6033
	G	Wprowadzenie autobusów elektrycznych	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	2021	2030	100000	0	0	0	13450	0	1519
		Elektryfikacja floty pojazdów gminnych										

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla miasta Wrocławia

Działanie			Jednostka odpowiedzialna	Ramy czasowe		Szacowany koszt [tys. PLN]	Szacunkowe efekty w roku 2020			Szacunkowe efekty w roku 2030		
Nr	Typ	Nazwa		Od	Do		OEn	POZE	RCO ₂	OEn	POZE	RCO ₂
	G	Rozwój carpooling	Departament Zrównoważonego Rozwoju	2018	2020	200	13800	0	3550	13800	0	3550
	G	Rozwój komunikacji rowerowej	Wydział Inżynierii Miejskiej	2014	2018	43134	16	0	156	16	0	156
	G	Rozwój sieci komunikacji publicznej (autobusowej i tramwajowej)	Zespół ds. Rozwoju Transportu Szynowego	2015	2020	349822	58512	0	15052	58512	0	15052
	G	System Park & Ride	Zespół ds. Rozwoju Transportu Szynowego	2015	2018	22305	0	0	159	0	0	159
	G	Wdrożenie i rozwój ITS	Wydział Transportu	2016	2019	21556	0	0	66	0	0	66
	G	Wrocławski program rowerowy	Wydział Inżynierii Miejskiej	2015	2020	108730	3937	0	1014	3937	0	1014
0	G	Ograniczenie ruchu zmotoryzowanego zgodnie z założeniami SUIKZP (strefy)		2021	2030	0	0	0	0	91159	0	23519
	P	Rządowy program rozwoju elektromobilności		2018	2030	0	0	0	0	128075	0	32849
	P	Wprowadzenie biopaliw - udział 6,8% zgodnie z Clean energy for all		2021	2030	0	0	0	0	0	0	52754
		LOKALNE WYTWARZANIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ				145000	0	2250	1278	0	27000	15336
	P	5MW elektrowni fotowoltaicznych	inwestor prywatny	2021	2030	20000	0	0	0	0	4500	2556
	P	Instalacje rozproszone - 5 tys mikroinstalacji PV	mieszkańcy	2018	2030	125000	0	2250	1278	0	22500	12780
		LOKALNE WYTWARZANIE CIEPŁA/CHŁODU				1747953	80794	57	31966	80794	57	314732
	G	Zagospodarowanie biomasy i odpadów ZOO Wrocław Sp. z o.o. na potrzeby wytworzenia i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	2015	2016	25000	0	57	21	0	57	21
	P	Budowa wysokosprawnego źródła gazowo-parowego (CCGT CHP) w obiekcie przy ul. Obornickiej we Wrocławiu	Fortum Power & Heat Polska Sp. z o.o.	2021	2030	1500000	0	0	0	0	0	282766

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla miasta Wrocławia

Działanie			Jednostka odpowiedzialna	Ramy czasowe		Szacowany koszt [tys. PLN]	Szacunkowe efekty w roku 2020			Szacunkowe efekty w roku 2030		
Nr	Typ	Nazwa		Od	Do		OEn	POZE	RCO ₂	OEn	POZE	RCO ₂
	P	Nowe przyłącza odbiorców elektrociepłowni (CHP) BD Sp. z o.o	BD Sp. z o.o.	2015	2015	1000	5694	0	2111	5694	0	2111
	P	Budowa i modernizacja sieci ciepłowniczych ZEW Kogeneracja S.A.	ZEW Kogeneracja S.A.	2016	2020	20335	7822	0	1143	7822	0	1143
	P	Modernizacja i rozwój sieci ciepłowniczej Fortum Power & Heat Polska Sp. z o.o.	Fortum Power & Heat Polska Sp. z o.o.	2015	2020	192940	67105	0	28643	67105	0	28643
	P	Opracowanie map potencjału płytkiej geotermii dla audytu energetycznego, planowania lokalizacji i optymalizacji gruntowych pomp ciepła	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy	2015	2020	1100	0	0	0	0	0	0
	P	Budowa biogazowni na terenie Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice	Wrocławski Tor Wyścigów Konnych - Partynice	2016	2018	7578	173	0	48	173	0	48
		INNE				270000	0	0	231	0	0	2156
	G	Rewitalizacja i rozwój wrocławskich terenów zielonych	Zarząd Zieleni Miejskiej	2014	2020	37650	0	0	231	0	0	231
	G	Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta	Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o	2013	2019	52350	0			0		
0	G	Rozwój terenów zieleni na terenie miasta + 1000 ha (w ramach WBO) - realizacja polityki zieleni z SUIKZP	0	2018	2030	180000	0	0	0	0	0	1925
		RAZEM				4 801 873	276498	3659	387253	1583011	29759	948868

OEn - ograniczenie zużycia energii; POZE - produkcja energii z OZE; RCO₂ - Redukcja emisji CO₂e

5 OCENA PRZYSTOSOWANIA DO ZMIAN KLIMATU

Ocena przystosowania pozwala na określenie aktualnego stanu zaawansowania miasta w procesie adaptacji do zmian klimatu. Zgodnie z metodologią SECAP cykl przystosowania miasta do zmian klimatu obejmuje 6 kroków:

- KROK 1 – przygotowanie gruntu do adaptacji
- KROK 2 – ocena ryzyka i podatności na zmiany klimatu
- KROK 3 – identyfikacja, ocena możliwości w zakresie adaptacji
- KROK 4 – wybór możliwości w zakresie adaptacji
- KROK 5 – wdrażanie
- KROK 6 – monitoring i ocena

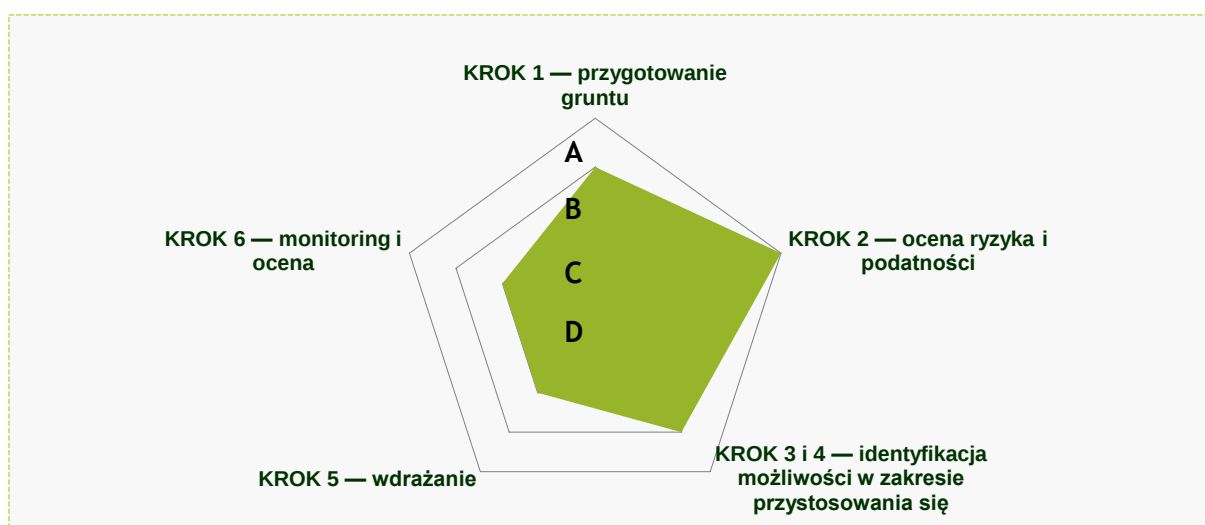
Stan zaawansowania ocenia się w 4-stopniowej skali (Tabela 11).

Tabela 11. Skala samooceny zaawansowania adaptacji do zmian klimatu w mieście

Skala stanu	Stan działania	Zaawansowanie
D	Nie uruchomiono lub w fazie uruchamiania	0-25%
C	W trakcie realizacji	25-50%
B	Zaawansowana realizacja	50-75%
A	Na ukończeniu, ukończone	75-100%

Źródło: The Covenant of Mayors for Climate and Energy Reporting Guidelines

W rezultacie przeprowadzonej samooceny na potrzeby przygotowania SECAP należy uznać, że Wrocław jest w zaawansowanej fazie przygotowania się do realizacji działań w zakresie adaptacji - aktualnie opracowywany jest Miejski plan adaptacji. Przygotowano struktury odpowiedzialne za realizację działań w zakresie adaptacji oraz dokonano oceny ryzyka i podatności na skutki zmian klimatu. Możliwości adaptacji do zmian klimatu już w znacznym stopniu zostały określone i uwzględnione m.in. w SUiKZP oraz w Programie ochrony środowiska. Rysunek 7 przedstawia syntetyczne podsumowanie stanu zaawansowania Wrocławia w procesie adaptacji do zmian klimatu.

Rysunek 7. Podsumowanie aktualnego stanu zaawansowania Wrocławia w procesie adaptacji

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla miasta Wrocławia

Tabela 12. Tabela samooceny aktualnego stanu zaawansowania Wrocławia w procesie adaptacji

Kroki cyklu	Działania	Samoocena	Komentarz
KROK 1	Zobowiązania do adaptacji do zmian klimatu są zdefiniowane i wprowadzone do lokalnej polityki klimatycznej	A	Obecnie trwa proces przygotowania strategii adaptacji do zmian klimatu (od 2017 r) - zostanie zakończony w roku 2018. W mieście funkcjonują już niektóre dokumenty dotyczące adaptacji (np. Program ochrony środowiska, SUKiPZ). Zasoby ludzkie i techniczne zostały już zaangażowane i przydzielono jasną odpowiedzialność za realizację zadań w tym zakresie. Mechanizmy koordynacji są dobrze rozwinięte.
	Zasoby ludzkie, techniczne i finansowe zostały zidentyfikowane	A	
	Zespół ds. przystosowania został powołany w ramach samorządu i posiada wyraźnie przypisane obowiązki	A	
	Istnieją poziome (tj. międzywydziałowe) mechanizmy koordynacji	A	
	Istnieją pionowe mechanizmy koordynacji (tj. odnoszące się do różnych poziomów sprawowania władzy)	B	
	Zostały stworzone mechanizmy konsultacyjne i przygotowawcze promujące zaangażowanie w proces przystosowania wielu interesariuszy	C	
	Istnieje proces stałej komunikacji (umożliwiający zaangażowanie różnych odbiorców docelowych)	C	
KROK 2	Określenie możliwych metod i źródeł danych do przeprowadzenia oceny ryzyka i podatności	A	Ocena ryzyka i podatności została już wykonana w pełnym zakresie w roku 2017. Podatne sektory zostały zidentyfikowane i określono dla nich priorytety. Proces okresowego przeglądu będzie wykonywany w przyszłości.
	Przeprowadzenie oceny ryzyk klimatycznych i podatności	A	
	Zidentyfikowanie ewentualnych kategorii działań i nadanie im priorytetów	A	
	Okresowy przegląd dostępnej wiedzy i uwzględnianie nowych ustaleń	B	
KROK 3 i 4	Opracowanie, udokumentowanie i ocena pełnego zestawu możliwości w zakresie przystosowania się	B	Opracowanie planu adaptacji rozpoczęło w roku 2017 i zostanie zakończone w roku 2018. Niektóre z opcji adaptacyjnych zostały już zidentyfikowane.
	Ocena możliwości włączenia przystosowania do istniejących polityk i planów, ustalenie możliwych synergii i konfliktów (np. z działaniami ograniczającymi)	B	
	Opracowane i przyjęte działania przystosowawcze (w ramach planu SECAP i/lub innych dokumentów służących do planowania)	C	
KROK 5	Ustalenie ram wdrażania wraz ze wskazaniem wyraźnych etapów pośrednich	C	Proces wdrożenia niektórych działań już się rozpoczął (zwłaszcza w zakresie zarządzania kryzysowego). Pełna implementacja będzie miała miejsce po zakończeniu przygotowania planu adaptacji.
	Wdrożenie i włączenie działań przystosowawczych (w stosownych przypadkach) zgodnie z ustaleniami przyjętego planu SECAP i/lub innych dokumentów służących do planowania	C	
	Ustalenie koordynacji działań między czynnościami ograniczającymi i przystosowawczymi	B	
KROK 6	Dostępność ram monitoringu działań przystosowawczych	C	Niektóre ze wskaźników już funkcjonują, ale pełny monitoring będzie prowadzony po rozpoczęciu implementacji planu.
	Ustalenie odpowiednich wskaźników monitoringu i oceny	C	
	Regularne monitorowanie postępów i informowanie o nich odpowiednich podmiotów podejmujących decyzje	C	
	Aktualizacja, zmiana i ponowne dopasowanie strategii przystosowania i/lub planu działania zgodnie z ustaleniami procedury monitoringu i oceny	D	

Źródło: The Covenant of Mayors for Climate and Energy Reporting Guidelines

6 RYZYKA I PODATNOŚĆ NA SKUTKI ZMIAN KLIMATU

Analiza ryzyka i podatności miasta na skutki zmian klimatu została wykonana w ramach opracowania Miejskiego planu adaptacji⁹. Analiza identyfikuje możliwe zagrożenia klimatyczne, które mogą występować ze zwiększonym nasileniem na skutek zmian klimatu. Określono również podatność miasta na zidentyfikowane zagrożenia, a także przewidywany wpływ tych zagrożeń na funkcjonowanie miasta.

6.1 ZAGROŻENIA

6.1.1 Temperatura

W latach 1981-2015 roczna temperatura powietrza we Wrocławiu wzrastała o 0,49°C/10 lat. Konsekwencją rosnącego trendu temperatury rocznej powietrza jest wzrost wartości temperatury maksymalnej oraz częstości występowania dni gorących i upalnych oraz fal upałów. Wzrost liczby dni gorących i upalnych zwiększa stopień uciążliwości warunków termicznych. We Wrocławiu w sezonie letnim, zwłaszcza w osiedlach o zwartej zabudowie z małym udziałem terenów biologicznie czynnych (np. Stare Miasto, Ołbin), czynnikiem zwiększającym uciążliwość stresu termicznego jest miejska wyspa ciepła, która jest modyfikacją klimatu w następstwie urbanizacji.

Fale chłodu charakteryzuje się dużą zmiennością i nieregularnością występowania. Nie przewiduje się wzrostu częstotliwości występowania fal chłodu.

6.1.2 Opady i susze

W okresie 1981-2015 sumy roczne opadów wykazywały tendencję rosnącą. Odnotowano istotny statystycznie trend rosnący liczby przypadków opadów intensywnych o charakterze ulewnym. Stanowi to potencjalne zagrożenie lokalnymi podtopieniami i problem z odprowadzaniem wody opadowej (powódzie miejskie). Jednak ze względu na poprawiającą się sytuację w zakresie ograniczenia przypadków występowania podtopień w ostatnich latach zagrożenie powodzią miejską można uznać jako niskie.

Analiza przebiegu okresów niżówkowych na rzekach pozwala wskazać na pewną cykliczność - co 4 lata występują okresy suche. Taką zmienność można zaobserwować we wszystkich analizowanych zlewniach. Podobna cykliczność występuje również w innych obszarach Polski. W związku z tym przyjęto, że zagrożenie suszą jest na poziomie średnim.

6.1.3 Powódzie

Wrocław położony jest w dolinie Odry. W obrębie Wrocławia znajduje się Wrocławski Węzeł Wodny (WWW) - skomplikowany system doliny rzecznej i kanałów wodnych z bogatą zabudową hydrotechniczną. Po wielkiej powodzi w roku 1997, kiedy woda zalała ok. 30% powierzchni miasta przeprowadzono modernizację węzła wodnego, dzięki czemu obecnie dla prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi p=1% powierzchnia strefy zalewu wynosi 3919,8 ha (w strefie zalewu znajduje się 188 budynków i ok. 269 zagrożonych osób).

⁹ Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców - sprawozdanie z etapu 2 - Ocena podatności miasta Wrocław

Zagrożenie powodziowe od strony rzek występujące na obszarze miasta Wrocławia należy ocenić jako niskie. Należy mieć na uwadze, że postępujące zmiany klimatu oraz wzrost intensywność zagospodarowania przestrzennego mogą w przyszłości prowadzić do pewnego wzrostu poziomów zagrożenia i ryzyka powodziowego w Wrocławiu.

6.1.4 Wiatr i burze

Średnia prędkość wiatru w okresie 1981-2015 nie wykazywała istotnego trendu zmian. Wiatr jest elementem meteorologicznym, który może stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców oraz powodować znaczne straty materialne. Straty wynikające z występowania ekstremalnych warunków wietrznych są powodowane przede wszystkim przez tzw. porywy wiatru, gdy chwilowa prędkość jest co najmniej o 5 m/s większa od średniej prędkości z okresu ostatnich 10 minut. W ostatnim 20-leciu odnotowano na terenie Wrocławia wystąpienie kilku istotnych zdarzeń wiatrowych. Przewiduje się nasilenie tego typu zjawisk.

Występowanie burz w wieloleciu nie wykazało istotnego trendu zmian, jednak zjawisko to należy traktować jako potencjalnie zagrożenie ze względu na zjawiska pogodowe, takie jak: opady gradu, intensywne opady deszczu, bardzo silne porywy wiatru, które mogą towarzyszyć zjawisku burzy atmosferycznej.

6.1.5 Zanieczyszczenie powietrza

Przeprowadzona analiza wykazała, że koncentrację zanieczyszczeń powietrza na terenie miasta Wrocławia należy zaliczyć do istotnych czynników z uwagi na występowanie przekroczeń wartości kryterialnych pyłu PM10 i zagrożenie występowania smogu zimowego. Wrażliwość miasta w zakresie koncentracji zanieczyszczeń powietrza dotyczy przede wszystkim jej mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem grup wrażliwych: osób powyżej 65 roku życia, dzieci w wieku do 6 roku życia oraz osób przewlekle chorych.

Tabela 13. Podsumowanie zidentyfikowanych zagrożeń klimatycznych dla Wrocławia

Typ zagrożenia klimatycznego	Bieżący poziom zagrożenia ryzykiem	Spodziewana zmiana intensywności	Spodziewana zmiana częstotliwości	Okres czasu	Wskaźniki związane z ryzykiem
Ekstremalnie wysokie temperatury	Wysoki	Wzrost	Wzrost	Średnioterminowe	Wzrost ilości dni upalnych oraz fal upałów, nasilenie miejskiej wyspy ciepła
Ekstremalnie niskie temperatury	Średni	Bez zmian	Bez zmian	Długoterminowe	Zwiększanie nieregularności występowania fal chłodu
Ekstremalne opady	Niskie	Wzrost	Wzrost	Średnioterminowe	Narażenie na powódzie miejskie
Powódzie	Niski	Wzrost	Wzrost	Długoterminowe	Strefa zalewu dla $p=1\%$ wynosi 3919,8 ha
Susze	Średni	Bez zmian	Wzrost	Średnioterminowe	Występujące okresowo susze hydrologiczne

Burze		Wysoki	Bez zmian	Bez zmian	Długoterminowe	Silne opady deszczu, porywy wiatru, gradobicia
Inne	koncentracja zanieczyszczeń powietrza	Niski	Spadek	Spadek	Średnioterminowe	Występowanie smogu zimowego

6.2 PODATNOŚĆ

Ocena podatności została opracowana na podstawie macierzy oceny potencjału adaptacyjnego miasta Wrocławia. Podatność oznacza stopień w jakim system jest wrażliwy na ekstremalne czynniki środowiskowe (klimatyczne) i niezdolny do radzenia sobie z ich skutkami. Jest ona oceniona w dwóch wymiarach: społeczno-ekonomicznym i fizyczno-środowiskowym.

6.2.1 Podatność społeczno-ekonomiczna

Miasto Wrocław dysponuje znacznymi środkami finansowymi, co umożliwia realizację szeroko zakrojonych działań w zakresie przeciwdziałania oraz usuwania skutków zjawisk ekstremalnych. Służby miejskie i inne służby związane z ratownictwem są dobrze przygotowane i sprawnie koordynowane. Wprowadzone są efektywne mechanizmy ostrzegania, współpraca z gminami sąsiednimi w zakresie zarządzania kryzysowego jest realizowana efektywnie.

Wyzwaniem dla miasta w kontekście społeczno-ekonomicznej podatności na zmiany klimatu jest starzejące się społeczeństwo (udział osób w wieku poprodukcyjnym ponad 23%, ujemny przyrost naturalny), gdyż osoby starsze są szczególnie narażone na skutki ekstremalnych temperatur. Stwarza to wyzwanie dla służb ochrony zdrowia. Stwarza to potrzebę rozwoju zielono-niebieskiej infrastruktury w mieście.

Najbardziej podatne systemy infrastrukturalne w mieście to sieć wodno-ściekowa (w szczególności ujęcia wody i system odprowadzania wody deszczowej), system transportu publicznego oraz sieci elektroenergetyczne (które szczególnie są narażone na skutki silnych wiatrów, nawalnych deszczy oraz fal upałów).

6.2.2 Podatność fizyczna i środowiskowa

Położenie Wrocławia nad Odrą (liczne odnogi, kanały i dopływy Odry) czyni miasto podatnym na występowanie powodzi. Ze względu na realizowane w ostatnich 20 latach prace nad zabezpieczeniem przeciwpowodziowym miasta ograniczono znacznie ryzyko wystąpienia powodzi. Innym istotnym czynnikiem są zwarte obszary zabudowy, z niewielkim udziałem powierzchni biologicznie czynnych (np. obszar Starego Miasta), które czynią miasto podatne na występowanie wysokich temperatur i tworzenie się miejskiej wyspy ciepła.

6.3 WPŁYW ZMIAN KLIMATU NA FUNKCJONOWANIE MIASTA

Sektor	Spodziewane oddziaływanie	Prawdopodobieństwo wystąpienia	Spodziewany poziom oddziaływania	Okres czasu
Budynki	Zwiększone zużycie energii na potrzeby chłodzenia, obniżenie komfortu, uszkodzenia budynków w związku z silnym wiatrem, nasilenie efektu miejskiej wyspy ciepła	Prawdopodobne	Średni	Bieżące
Transport	Przegrzewanie się torowisk oraz infrastruktury torowej, ryzyko uszkodzenia torów, spowolnienie ruchu, uszkodzenia nawierzchni ulic, tarasowanie dróg, opóźnienia operacji lotniczych, wzrost kosztów utrzymania infrastruktury	Prawdopodobne	Wysoki	Średnioterminowe
Energetyka	Wzrost obciążenia systemu elektroenergetycznego i ciepłowniczego, ryzyko uszkodzenia napowietrznych sieci energetycznych, awarie sieci	Prawdopodobne	Wysoki	Średnioterminowe
Gospodarka wodna	Okresowy ubytek zasobów wodnych na skutek parowania, zwiększenie częstotliwości działania przelewów burzowych, zanieczyszczony spływ powierzchniowy, przyrost bakterii w sieci i zbiornikach, wypływy ze studzienek kanalizacji deszczowej i ogólnospławnej	Prawdopodobne	Średni	Średnioterminowe
Odpady	Zwiększone koszty, utrudniony odbiór i transport odpadów, wzrost ryzyka zalania składowiska w wyniku przelania	Możliwy	Niski	Średnioterminowe
Planowanie przestrzenne	uszczelnienie gruntów nasilające spływ powierzchniowy, wyłączenie terenów zalewowych spod zabudowy, efekt miejskiej wyspy ciepła, koncentracja zanieczyszczeń powietrza przy warunkach bezwietrznej pogody, zwiększone koszty funkcjonowania sieci transportu publicznego	Prawdopodobne	Średni	Bieżące

Sektor	Spodziewane oddziaływanie	Prawdopodobieństwo wystąpienia	Spodziewany poziom oddziaływania	Okres czasu
Rolnictwo i leśnictwo	Wzrost ewapotranspiracji i zapotrzebowania na wodę, stres termiczny dla zwierząt, ryzyko przemrożenia, zagrożenie zniszczenia zbiorów, upraw, drzew i krzewów	Prawdopodobne	Średni	Średnioterminowe
Środowisko i bioróżnorodność	Zaburzenie stosunków wodnych, uszkodzenia drzew, straty w obszarach leśnych i zieleni miejskiej, wzrost kosztów utrzymania zieleni miejskiej	Możliwy	Średni	Średnioterminowe
Zdrowie	Występowanie stresu termicznego, wzrost ryzyka udarów cieplnych i zgonów wywołanych gorącem, wzrost zachorowań i zgonów na choroby układu krążenia i oddechowego, obciążenie systemu opieki zdrowotnej	Prawdopodobne	Średni	Średnioterminowe
Obrona cywilna i działania ratunkowe	Ryzyko awarii zabezpieczeń, lokalne rozmywanie gruntu, a tym samym osłabianie np. wałów przeciwpowodziowych, wzrost kosztów funkcjonowania systemu ratownictwa	Możliwy	Średni	Średnioterminowe
Turystyka	Uciążliwość dla organizmu, utrudniony dostęp do atrakcji turystycznych, zagrożenie podtopieniami dla obiektów zabytkowych i atrakcji turystycznych	Możliwy	Niski	Średnioterminowe

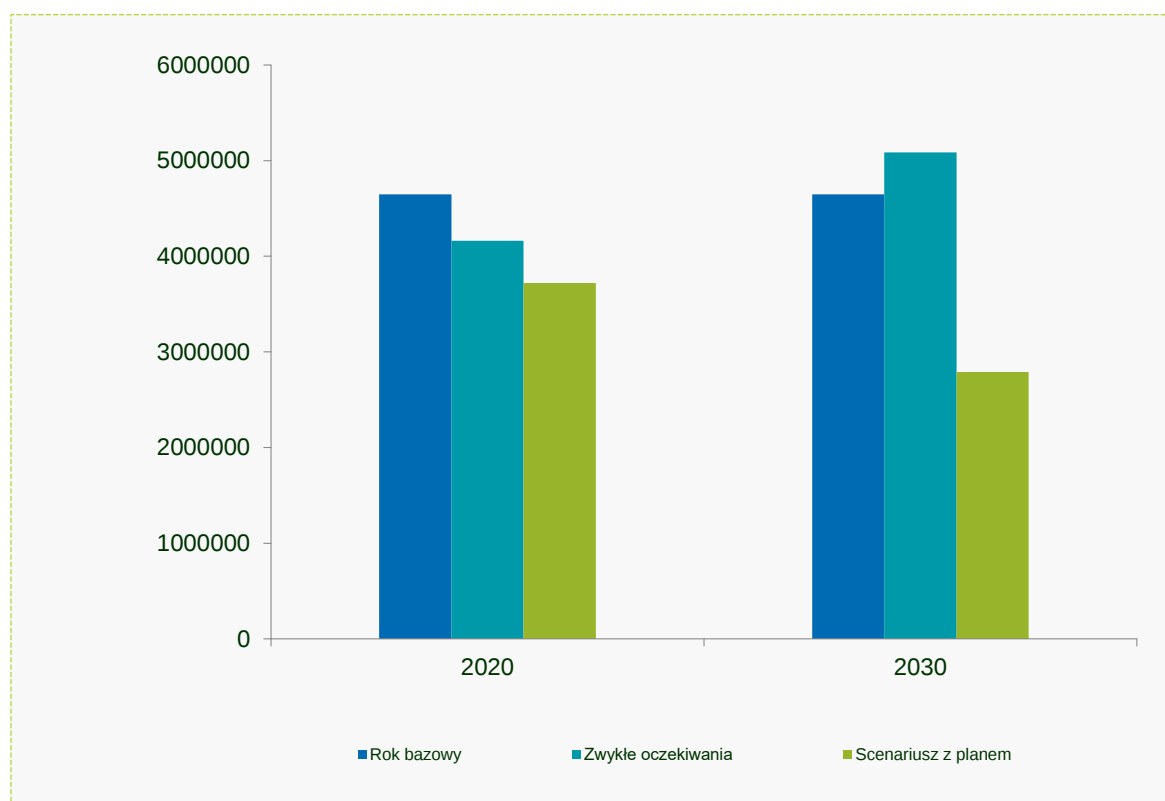
7 PODSUMOWANIE

Przystępując do Porozumienia burmistrzów na rzecz klimatu i energii Wrocław potwierdził wolę realizacji wyznaczonego w ramach Planu gospodarki niskoemisyjnej celu redukcji emisji gazów cieplarnianych o 20% do roku 2020, jednocześnie podejmując zobowiązanie dalszej redukcji emisji o 40% do roku 2030 (zgodnie z celem UE).

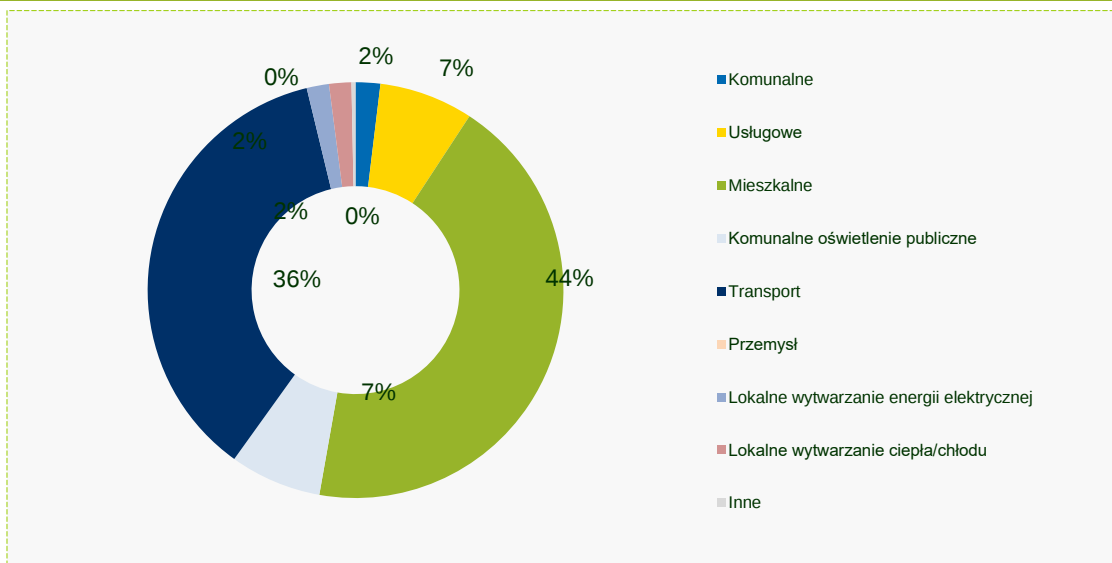
Te bardzo ambitne cele wiążą się z realizacją wizji Wrocławia jako miasta, które rozwija się w sposób zrównoważony, dbając o wysoką jakość życia mieszkańców.

Zgodnie z przeanalizowanymi scenariuszami rozwoju Wrocław będzie się intensywnie rozwijał w perspektywie do roku 2030, w związku z czym w każdym analizowanym wariantcie rozwoju nastąpi wzrost zużycia energii i związanej z nim wielkości emisji gazów cieplarnianych. Aby temu zapobiec konieczna jest realizacja ambitnych działań w ramach SECAP.

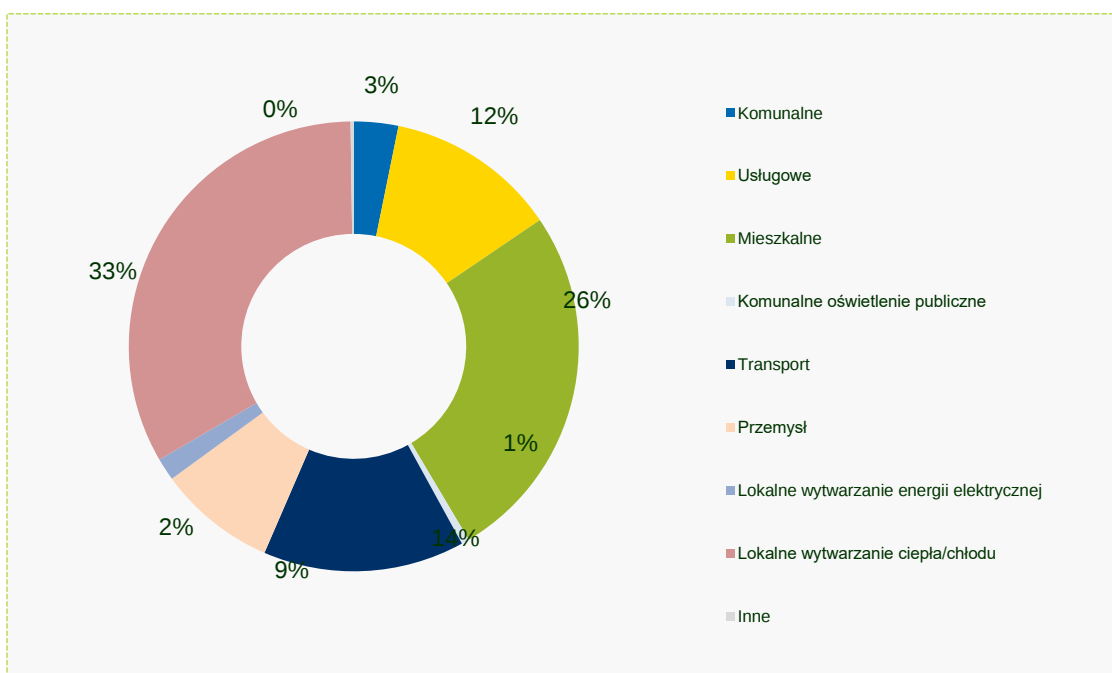
Przewidziane do realizacji działania - zarówno miejskie jak i zewnętrzne (niezależne od władz miasta) pozwolą osiągnąć docelową redukcję emisji na poziomie 40% w stosunku do roku bazowego (1990 rok). Poniżej przedstawiono syntetyczne podsumowanie rezultatów SECAP.

Rysunek 8. Podsumowanie planowanej do osiągnięcia redukcji emisji, w porównaniu z rokiem bazowym oraz scenariuszem bieżącej polityki (CPS - „zwykłe oczekiwania”).

Rysunek 9. Procentowy udział redukcji emisji według poszczególnych sektorów w roku 2020.

Rysunek 10. Procentowy udział redukcji emisji według poszczególnych sektorów w roku 2030.

Uzasadnienie

Rada Miejska Wrocławia uchwałą nr XXXI/637/16 z dnia 20 października 2016 r. wyraziła zgodę na przystąpienie Miasta Wrocławia do „Porozumienia Burmistrzów na rzecz klimatu i energii” (Covenant of Mayors for Climate & Energy) zainicjowanego przez Komisję Europejską ruchu europejskiego na rzecz zrównoważonego wykorzystania energii, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich.

Porozumienie Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii łączy lokalne i regionalne władze dobrowolnie zobowiązujące się do wdrażania na swoich terytoriach unijnych celów dotyczących klimatu i energii. Lokalne władze będące sygnatariuszami inicjatywy mają wspólną wizję przekształcenia miast w prężne strefy wolne od węgla, w których obywatele mają dostęp do pewnej, zrównoważonej i niedrogiej energii. Sygnatariusze zobowiązują się do ograniczenia emisji CO₂ przynajmniej o 40% do roku 2030 oraz zwiększenia odporności na zmiany klimatu.

Porozumienie Burmistrzów pomaga samorządom przełożyć ich ambicje w zakresie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych na rzeczywistość, biorąc przy tym pod uwagę ich ogromną różnorodność. Porozumienie zapewnia sygnatariuszom zharmonizowane dane i ramy sprawozdawcze o unikatowym charakterze na skalę europejską, co stanowi pomoc dla samorządów w śledzeniu systemowych działań w zakresie planowania i monitorowania zagadnień dotyczących klimatu i energii na poziomie lokalnym. Standardowe ramy sprawozdawcze dla sygnatariuszy porozumienia zostały opracowane przy wsparciu Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) Komisji Europejskiej w oparciu o doświadczenia zaangażowanych samorządów i regionów w celu zapewnienia zgodności z powszechnie stosowanymi lokalnymi metodologiami. Ramy te mają formę szablonu planu działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP). Szablon planu SECAP stanowi szkielet poszczególnych planów działań. Plan SECAP oraz jego część służąca do monitoringu umożliwia sygnatariuszom gromadzenie i analizowanie danych w zorganizowany i systematyczny sposób oraz stanowi podstawę dobrego zarządzania kwestiami dotyczącymi klimatu i energii oraz pozwala śledzić postęp wdrażania działań.

Samorządy przystępujące do inicjatywy Porozumienia Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii zobowiązują się przesłać plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) w ciągu dwóch lat od formalnego przystąpienia z uwzględnieniem włączenia do stosownych polityk, strategii i planów kwestii dotyczących przystosowania się do skutków zmian klimatu. Plan SECAP opiera się na bazowej inwentaryzacji emisji (BEI) oraz ocenach ryzyka klimatycznego i podatności (RVA), które stanowią analizę bieżącej sytuacji. Elementy te dają podstawę do określenia kompleksowej serii działań, jakie samorządy planują podjąć, aby osiągnąć swoje cele w zakresie ograniczania zmian klimatycznych i przystosowania się do ich skutków. Sygnatariusze zobowiązują się do informowania o postępach co dwa lata.